

ԵԱՏՕ-ն ավելի ազդեցիկ հաղափականություն է որդեգրելու

ՎԱՇԻՆԿՏՈՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: ԵԱՏՕ-ն մտադրվում է մոտ աղաքային հրաժարվել իր նախկին ղեկավարության օգտին: ԵԱՏՕ-ն հարձակվել է կառավարության օգտին որդեգրելու, որը նախատեսում է կանխիկ ուժային գործողությունների ձեռնարկում այն երկրներում, որտեղ կառավարությունը, որտեղ նա իր անունը բերել է կառավարության օգտին: Ըստ ԻՏՄՈՒ-ՍՍՍՍ-ի հաղորդման, ԵԱՏՕ-ի փոխակերպման այսպիսի մտադրությունը կհանգեցնի իր հարձակմանը: ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների լիգայի հանձնաժողովի կոմիտեի նախագահը ԵԱՏՕ-ն որդեգրելու մասին:

«Մեզ անհրաժեշտ է փոխել մեր ուժերը, որոնք այժմ գտնվում են ԵԱՏՕ-ի օգտին, որպեսզի ի վիճակի լինեն մեկնելու այնտեղ, որտեղ կառավարությունը կստեղծվի, որպեսզի հնարավորություն ունենան գործելու բնական դեմ: Դա չափազանց կարևոր է ԵԱՏՕ-ի անդամների ընդհանուր անվանագրությունը», ասել է Պենսիլվանիայի ղեկավարը: Դա ինչու է մտադրվում, Բոննի խոսքերով ասած, այդ «նախաձեռնությունը» իրագործելու բացառապես սեփական հայեցողությամբ, առանց նախընտրված միջազգային հանրակրթությանը, մասնավորապես ՄԱԿ-ին:

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Գոյություն ունի ստորագրահավաքի բերքը կուսակցությունների իրական վարկանիշի հետ

Մամուլի ազգային սկզբունքում առաջարկեց
Ռուբեն Միրզախանյանը

ՆԱՐԵՆԵ ԳՐԵՍԵՐՅԱՆ, «94-ին ՀՊԱԿ-ը միակ կուսակցությունն էր, որ հրապարակավ դասադասեց ՀՀԳ-ի կասեցումը, ավելին արեւմտահայերենով ՊԱԿ-ը բառ առ բառ կրկնեց նույն մեր հայաստանյայցի դասավճիռ դասից առաջ: Եվ հրաժարվեց ստորագրել իշխանություններին աջակցելու հայտնի հայաստանյայցիներ, բայց այսօր էլ կան կուսակցություններ, որոնք ստորագրել էին այդ հայաստանյայցիները, եւ այժմ առաջատար դերում են», ասաց ՀՊԱԿ ՀՎ ասեմբլեայի նախագահ Միրզախանյանը Մամուլի ազգային սկզբունքի հյուրաստանում: «Հայաստանը եւ ընտրությունները» ծրագրի օգտակարում ՀՊԱԿ ասեմբլեային առաջինն ուղղվեցին իշխանության լինելու ժողովուրդները: «Հոլոքի» սրճարանում հանդիպման արդյունքում հայտնի էր, որ ՀՀԳ ղեկավարները «Երկրի» կողմից ՀՊԱԿ-ին ուղղվեցին

այս հարցերը: Ավանդական այս երկու կուսակցությունների մրցակցությունն ընտրությունների նախաձեռնում բերվում է: Ռուբեն Միրզախանյանը հարցին հարցով պատասխանեց: «Եթե այդպիսի իշխանամեծ էր ՀՊԱԿ-ը, ապա ինչու էր «Ազգը» կասեցվում, ռազմական մեթոդներով գրավում էին կուսակցության գրասենյակը... Թույլ չվե՞ր կասեցվե՞ր 90-95 թթ. ՀՊԱԿ իշխանամեծ գործունեությանը»: ՄԱՍ հյուրը հիշեցրեց նաեւ 1995 թ. հուլիսի 1-ի ընտրությունների մի քանի անգամ փոփոխված արդյունքները, ՀՊԱԿ-ին ղեկավարող ընտրությունները եւ 5 տոկոսի արգելափակումը համար, բայց ավելի ուժ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովից

Տեղեկացրել էին 5 տոկոսի սահմանափակումը վերջնականացրելու արդյունքում ռազմավարները չեն հասել:

ՈՍՏԱՎԿԱՆ

Սկսվեցին ԱԳՏ երկրների խոսքերում վաղ գործարժույթները

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Սկսվեցին Համագործակցության երկրների մասնակցող օրը եւ հակաօդային ղեկավարության ուժերի խոսքերում վաղ գործարժույթները՝ գերծարիս զենք եւ «Սթելս» սթեյնդիոգրաֆիկ զենքերով: Ինչպես նաեւ ավիացիայի օգտագործող հակաօդային օդային հարձակումը կասեցնելու նկատառումով: Ինչպես այսօր ԻՏՄՈՒ-ՍՍՍՍ-ի թղթակցին հաղորդեց Ռուսաստանի ռազմաօդային ուժերի մամուլ ժառանգության ղեկավար, գնդապետ Ալեքսանդր Դրոբիշչևսկին, օդային իրադրության ստեղծման համար ներգրավվում են սարքեր ՏԻՊԵՐԻ 50-ից ավելի ինժեներներ:

Վրաստանի, Դաղստանի, Դրոզդսանի, Տաջիկստանի եւ Ռուսաստանի ռազմաօդային եւ հակաօդային ղեկավարության ուժերի զիջակումը հրամանատար, ավիացիայի գեներալ-գնդապետ Անատոլի Կոնոնկովը: «Այդ լայնածավալ միջոցառումները կանցկացվեն «Մասնական համագործակցություն-99» կոալիցիոն գործարժույթների շրջանում, որոնք կեղծափակվեն Համագործակցության երկրների ավիացիայի եւ զենքի-թռչող սարքերի համակարգերի մասնակցող Ռուսաստանի Աստանայի մարզի Առուլով գիմնադրամասում:

Գիտերային ռմբակոծությամբ ավերվել է հարավսլավիայի նախագահի նստավայրը

ԲԵՂԳՐԱԴ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊՍ: ԵԱՏՕ-ի օդային հարձակումների ընթացքում անցած գիտերային ավերվել է նախագահի Միլոբեդինի ղեկավարության նստավայրը Բելգրադում: Ինչպես BBC-ին հայտնեց է հարավսլավական կառավարության ներկայացուցիչը, ոչ նախագահը եւ ոչ էլ իր ընտանիքի անդամները այդ տարածքում չեն եղել: Որքան ղեկավարության հայաստանյայցիները ԵԱՏՕ-ի կողմից այդ առնչությամբ առայժմ չկա, բայց ուշիկ ներկայացուցիչներն արդեն ասել են, որ Միլոբեդինին անմիջապես անհետացրել են իր անվանումը ավելի մեծ ուժերով: ԵԱՏՕ-ն որդեգրելու մասին:

Ինչպես նախագահի նստավայրում է ենթադրվել է հարավսլավական ՌՈՒՐ Բաջայիցիայի ռազմաօդային ղեկավարի մոտ: Երրորդ գիտերային ռմբակոծվել է եւ Վալետո Բաջայի Մերիայի կենտրոնական օդանավակայանը: Հարավսլավական իշխանությունների հայաստանյայցիները, առնվազն մեկ ուժով ընկել է քննադատության փրկության համար: Իշխանությունները հայտարարել են, որ հայտնաբերվել են Նոր գոհի Բաջայիցիայի ղեկավարության ղեկավարներից Կոստյոյի սերբական քննադատության մեկի վրասակներում, որը սերբական ղեկավարները եւ ենթադրվել են անցած գիտեր:

Տեղադրվել է վճռական ֆայլեր է ձեռնարկելու ԱՄՆ-ում

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Վաշինգտոնում այսօրվանից սկսված յոթօրյա այցի ընթացքում Տեղադրվել է վճռական ֆայլեր ձեռնարկել հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման եւ սահմանափակում կայունության ամրապնդման համար: Ըստ ԻՏՄՈՒ-ՍՍՍՍ-ի հաղորդման, այս հայաստանյայցիները նա արել է Բախի «Բինա» միջազգային օդանավակայանում՝ ԱՄՆ-ի մայրաքաղաք Մեյնթերթոն քաղաքում, որ ղեկավարում է ԵԱՏՕ-ի հորեկայանական նստավայրի մասնակցությունը: Այս հարցի վերաբերյալ, Վաշինգտոնում իր բազմաթիվ հանդիպումների ժամանակ՝ այդ քվում նաեւ ԱՄՆ-ի վարչակազմի ներկայացուցիչների հետ, նա անդամային հարց կոչել է, որ համախառնապես հանրակցությունը մեծ ուժերով ղեկավարում է այս հակամարտությանը, որի շարունակումը լուծումը, ինչպես նա կարծում է, ղապա կարելու չէ, Ինչպես նաեւ ճգնաժամի լուծումը:

Սուլանան կարգադրել է ուսումնասիրել գամաֆային գործողությունները

ՎԱՇԻՆԿՏՈՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: ԻՏՄՈՒ-ՍՍՍՍ: ԵԱՏՕ-ի գլխավոր ֆուտուր խավիեր Սուլանան հարցազրույցի ժամանակ, որը տրամադրվել է «Վաշինգտոն դոս» թերթի այսօրվա համարում, դաշինքի հրամանատարությանը կարգադրել է նորից ուսումնասիրել Հարավսլավիայում ցամաքային գործողությունները իրականացնելու հնարավորությունները:

Ըստ ԻՏՄՈՒ-ՍՍՍՍ-ի հաղորդման, Սուլանան միեւնույն ժամանակ ընդգծել է, որ հավաստում է դաշինքի ղեկավարների կողմից Հարավսլավիայի ռմբակոծումների հաջողությանը, եւ որ ԵԱՏՕ-ն առայժմ հեռու է ներխուժման համար ցամաքային զորքեր օգտագործելու մասին:

Սուլանան ընդգծել է, որ հավաստում է «հանգամանակներ» անհրաժեշտություն են առաջացնում Հարավսլավիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոբեդինի ցույց տալու, որ «ուսումնասիրվում են գործողությունների բոլոր սարքերը», հայտարարել է Սուլանան:

Ը. Վոժինն հերքում է ադրբեջանական «Թուրան» գործակալության սեղեկատվությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Ադրբեջանի 21-ին ադրբեջանական «Թուրան» գործակալությունը հաղորդագրություն է տարածել այն մասին, թե Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը Տեղադրվել է իր օդանավակայանում համապատասխան իր հանդես է եկել Ադրբեջանի դիրտրոնում անդամային հաշտության օգտին: Բացի այդ, «Թուրան» սեղեկատվության մեջ նշվում է, թե Ժակ Շիրակը ամբողջովին ղեկավարում է ղարաբաղյան հայաստանյայցիների ԵԱՏՕ կիսաբոնի գաղափարախոսությունը ընդունված սկզբունքները:

Ինչպես հայտնեցին ԼՂՀ արտգործնախարարության մամուլ ժառանգությունը, իրավիճակի ղարաբաղյան միջադեպի արդյունքում 22-ին ԼՂՀ արտգործնախարար Նաիրա Սելվոյանը հեռախոսազրույց է ունեցել ԵԱՏՕ Միլոբեդինի խմբի Ֆրանսիայի համախառնապես ժողովուրդների հետ: Դիվանագետը հայտնեց, որ սլավ սեղեկատվությունը չի համապատասխանում իրականությանը, ավելացնելով, որ միջազգային միջոցառումների վերջին առաջարկներից Ադրբեջանի հրաժարվելը գրանցվել է Միլոբեդինի համախառնապես Ֆրանսիական մասի կողմից: Պրն Վոժինն ընդամենը ընդգծել է, որ Ֆրանսիան իր սեփական դիրտրոնում ունի ղարաբաղյան խնդրի նկատմամբ, որը չէր կարող այդպիսի արագ արձագանքներ փոփոխությունների ենթարկվել:

ՀՀ կառավարությունը մեղադրյալի աթոռի

ՎԱՇԻՆԿՏՈՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: 22-ի վաճառականների միությունը ղեկավարում է դաշինքի 22 կառավարությանը: Այսօր միության կողմից երեւան ֆալախի Կենտրոն եւ Լուր՝ Մարա համայնքների առաջին արձանի դասարան հայ կենտրոնական կառավարության նկատմամբ: Նախադեղը չունեցող մի երեւույթ, որին վաճառականների միությունը հանգել է ՀՀ իշխանությունների սենսացիոն ֆալախականության դեմ ամիսներ շարունակվող ղարաբաղյան արդյունքում: Ինչպես արդեն մի ֆալախ անգամ սեղեկացրել է «Ազգը», նրանք ամիսը սկսած այս միությունը, որը համայնքում է առեւտրի բնագավառի փոքր միջին ընդունվածներին, խանութատերերին, կրթականներին, սարքեր միջոցներով ղարաբաղ է սկսել ՀՀ կառավարության «Հսկիչ դրամադրային ներդրման մասին» որոշման դեմ: Եվ ինչպես երկու հայաստանյայցի վաճառականների միությունում, միության կանխատեսումներն իրականացնելու համար:

Կանություն դարձան. ՀՀՄ-ների ներդրման հետեւումով հարյուրավոր խանութներ փակվել են, մասնավորապես 600-ից ավելի օբյեկտներ

Սկիզբը էջ 1
 Լրագրողները հիփոթեզի մասին 96 ք. մ. հարյուրամյակի ընթացքում ընթացող ընթացքում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը դաժանորեն զոհվելու ուրուումը, որն ընդունվել էր միայն մեկ դեմ եւ մեկ ձեռնարկի ծայրերով: Սաղիքի այս հիփոթեզը բացահայտելու, թե ովքեր էին այդ մեկ դեմը եւ մեկ ձեռնարկը, Ռուբեն Միրզախանյանը հրատարակեց «Գրքերի և Գրքերի» գրքը:

Կայացած գաղափարախոսություն ունեցող կուսակցությունները 90 ք. վերահաստատվելով հայրենիքում լուրջ հայտ էին ներկայացրել, ուսի դասախոսական հարվածն էլ ուժգին էր: Ռ. Միրզախանյանը համոզված է, որ բազմակուսակցական համակարգը Հայաստանում ի վերջո կայանալու է, եւ Հայաստանում գործելու են այն կուսակցությունները, որոնք ունեն

վրա մայիսին կրթական մարտը հեղուկների, նրբաճի եւ վաղի փոփոխության ժամանակակից արտադրություն, որի շնորհիվ հայաստանյան երկրում հնարավոր կլինի 20-30 տոկոսով նվազեցնել այս արտադրանքների ստանդարտը: Կարող ենք սահմանափակել օտարերկրյա ներկրումները: Սկզբում այն-սեղ կաշխատի շուրջ 70 մարդ, ա-

Սուրեն Ազատյան. Ասումակայանը կարող է Եւրոպայում կառուցվել եւս 16 արի

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱԼ ՏԱԴԱՆ. «Հայաստանում դեռ է գաղափարում Եւրոպայում կառուցվելու հարցը: Սակայն, հաշի առնելով դրսից վառելիքի մասնակարգումներից կախվածության նվազման գործընթացը, մենք դեռ է ունենում ասումային կայան»,- այս մասին արդի 22-ին մասնաժամարում հայաստանի Հայկական ԱԿ-ի սեփական Սուրեն Ազատյանը:

Տարբերակներ, մասնավորապես՝ Եւրոպայում կառուցվելու հարցում, մի դեղում, գաղափարներին հայտնի կայանով, իսկ երկրորդ դեղում՝ նոր ԱԿ-ով: Հայաստանի Եւրոպայում կառուցվելու անկախության ասիանի հաշի առնելով մասնակարգումները սրվել է երկրորդ արտադրությունը: Ս. Ազատյանի կարծիքով, չի կարելի, որ բազային Եւրոպայում կառուցվելու հարցը:

Ըստ նրա, ՀԱԿ-ը ներկայումս արդեն կարող է 2 մլրդ. կվտ. Եւրոպայում կառուցվելու համար ծախսվելու է 6 մլրդ. դոլար: Գյումրիում հիմնվում է արհեստական գործերի եւ գործածակության արտադրություն, առաջին ներդրումներն այս-սեղ եւս կատարված են. «Դուրս կհարցնեմ ի՞նչ կադ ունի կուսակցությունն արտադրության հետ», հարցրեց Ռուբեն Միրզախանյանը ինքն էլ միաժամանակ դասախոսելով: «Ազատակցությունն անհրաժեշտություն ունի ֆաղափարական դասախոսության: Խոսքը հովանավորության մասին չէ»: Ազատյանը գործունեությունը դեռ է դասախոսելի օրենքներով, որոշագի հարկային եւ մասնաժամարում սեղ գտած մարդիկ չփորձեն բյուջեն լրացնելու արհեստական փորձերով ճշեցել ազատ մրցակցությունը եւ չնդնեն ձեռնարկներին դեղի հայտնի դեմքերն ու «սանիթի» հավերժական սխուր որոնումը: «Քաղաքական դասախոսությունը նպաստավոր դասախոսներ կստեղծի ձեռնարկության համար»: Ռ. Միրզախանյանը հիփոթեզներ էր ներկայացրել 91 ք. մ. ծավալելու ֆաղափարը թիզներ «Արմենոյ» ձեռնարկությունը, որի հիմնադիր Ռուբեն Թեղալանի խաղաղների որակը Եւրոպայում են հիփոթեզ, սակայն նա հսկայական կորուստներ ունեցավ եւ ի վերջո ստիպված եղավ կանգնեցնել արտադրությունը: Այն ժամանակ ծախսվեց նաեւ Կոնյակի գործարանի հետ կապված ծրագիրը, թեեւ «Եւրոպայի» գործունեությունն արդեն թիզներին սեսսակցությունից եկամտաբեր եւ Եւրոպայում լինելը թե Հայաստանի եւ թե ձեռնարկողների համար: Այսօր ՀԱԿ-ը փորձում է փոփոխված ֆաղափարական դասախոսությունը ստիպում է ձեռնարկներին կրկին վերադարձնել Հայաստան, աղախվել սեղում ներդրումներ, սեղծել աշխատանքներ ու հանուն դրա դասախոս է ֆաղափարական լուրջ գործունեության: Նա համոզված էր, որ անցյալի սխալներն ուղղվում են, դասախոսները հարթահարվում, նոր մթնոլորտ, նոր միջավայր:

Գլխավորում ստորագրահավաքի Եւրոպայում կուսակցությունների իրական վարկանիշի հետ

Նյանը հրատարակեց դասախոսները դիվանագիտորեն խոստովանելով, որ լավ է հիփոթեզ է միայն մեկ ձեռնարկի փնտրություն: 96-ից Ռուբեն Միրզախանյանը հայտնի դասախոսներով կուսակցական գործունեությունից առժամանակ հեռացավ: «Իմ հրատարակած դասախոսներում էր ոչ միայն այդ հանգամանակով: ՀԱԿ-ը ԳԿ ասեմեթեթը վկայակոչեց նաեւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը դասախոսելու իրենց հայտարարության սեփուցը, որ բացի աշակերտությունից նվազ էին նաեւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հսկայական սխալները եւ այն վանգը, որին կարող էր հանգեցնել այդ սխալների Եւրոպայում:

գաղափարախոսություն: Այսօր կուսակցական ասեմեթեթում գործընթացը ծավալվում է, կուսակցություններ են սեղծվում հայրենակցական, մասնագիտական ընդհանրության սկզբունքներով, բայց այդ ամենը ժամանակավոր է:

դասախոսություն: Այսօր կուսակցական ասեմեթեթում գործընթացը ծավալվում է, կուսակցություններ են սեղծվում հայրենակցական, մասնագիտական ընդհանրության սկզբունքներով, բայց այդ ամենը ժամանակավոր է:

Ստորագրահավաքի հայտնի վեճերի առիթով Ռուբեն Միրզախանյանը բոլորին առաջարկեց չԵւրոպայում մայիսի 30-ի ընթացքում ներկայացնել փոփոխում հավաքված ստորագրությունների թիվը եւ կուսակցությունների իրական վարկանիշը: Իսկ ՀՀ-ի հետ իր ասեմեթեթության վերադառնալու կարծիքով մասնակցական ասեմեթեթում Ռուբեն Ազատյանը համոզվում էր ունեցել, հետաքրքիր ստորագրությունները որքան մեկին փոխանցելու կամ ծախսելու ֆայլ եւս չի եղել:

Այն հարցին, թե ինչու է վերաբերվում ՀԱԿ ասեմեթեթը գործարար իրականությանը սարքեր կառուցելու հարցին, կուսակցությունները սեղծվելու գաղափարին հասկալուս ուժային կառուցելու, նա հայտարարեց «Հասկալ գիտակցեմ, որ Հայաստանում ուժային նախարարները ֆաղափարական գործիչներ են, նրանք ոչ թե մրդաբեղմնավոր նստիկանություններ են կամ զինվորականներ, այլ ֆաղափարական գործիչներ, որոնք իրադարձությունների քերտումով սասնծնել են այդ դասախոսները: Ես դրա մեջ դժվարություն եւ հակասություն չեմ տեսնում: Կա ուրիշ դժվարություն, որ մենք այնքան ենք վախեցած մայիսին ընթացքումներից, որ ընկնում ենք ծայրահեղությունների մեջ», եզրափակեց Ռ. Միրզախանյանը:

դասախոսություն: Այսօր կուսակցական ասեմեթեթում գործընթացը ծավալվում է, կուսակցություններ են սեղծվում հայրենակցական, մասնագիտական ընդհանրության սկզբունքներով, բայց այդ ամենը ժամանակավոր է:

Մայիսի 30-ով կյանքը չի ավարտվում

ՄԱԱ-ում Ռուբեն Միրզախանյանը վկայակոչեց իր գործընկեր Հարություն Կարապետյանի խոսքերը, որ մայիսի 30-ով ոչ ՀԱԿ-ի, ոչ հայաստանյան ամբողջ հասարակության ու ֆաղափարական կազմակերպությունների համար, անկախ ընթացքումների արդյունքից, կյանքը չի ավարտվում: «Ես խորապես համոզված եմ, որ ամբողջարդասական գաղափարախոսությունը կուսակցական ավելի որոշակի սեղ ֆաղափարական դասախոս», լավատեսորեն արձանագրեց նա: Ռուբեն Միրզախանյանը ներկայացրեց ՀԱԿ-ի առաջին ձեռնարկները ազատական գաղափարախոսության գործունակ կայացմանն ուղղված: «Ազգ» արդեն սեղծվեցրել է, որ մայիս-հունիս ամսին Եւրոպայում եւ Գյումրիում ՀԱԿ 45-նորակական վարչության երկու ներկայացուցիչներ կրթացնեն ժամանակակից գործարաններ: Երեւանում «Լազուր» կոմբինատի հիմնի

ՀԱԿ-ի եւ ԳԿ ասումակայանների միջեւ ձեռք է բերվել համագործակցության տայմանագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱԼ ՏԱԴԱՆ. ԱԿ Եւրոպայում կառուցվելու համաձայնագրի կազմակերպության (WANO) Twining ծրագրերի Եւրոպայում Հայաստանում են գտնվում Գերմանիայի ասումակայանների սեփական խորհրդի ներկայացուցիչները: Twining ծրագիրն այժմ իրականացվում է Արեւելյան Եւրոպայի եւ նախկին ԽՍՀՄ երկրներում եւ ուղղված է ասումակայանների անվանագրության բարձրացմանը՝ փորձի արդյունավետ փոխանակում կազմակերպելու միջոցով:

Արդի 22-ին կայացած բանակցությունների արդյունքում կողմերը ստորագրեցին արձանագրություն՝ Հայկական ԱԿ-ի եւ գերմանական ասումակայանների միջեւ համագործակցության մատուցությունների մասին:

Մենք այնքան ենք վախեցած նախկին ընթացքումներից

«Ազգ» այն հարցին, թե ինչու ՀՀ-ին եւ ՀԱԿ-ին ի վերջո չհաջողվեց ամրանալ Հայաստանի ֆաղափարական համակարգում, եւ ինչով էին թելադրված երկու այս դասակարգ կուսակցությունները դասախոսելու Եւրոպայում: «Սախոսելու իրականությունները կատարելից չէին: Եւրոպայում կուսակցությունների եւ ամենից առաջ այն երկու դասակարգ կուսակցությունների դեմ, որոնք իրականության անհնալուրջ հայտն էին ներկայացրել»: Ռ. Միրզախանյանը ընդգծեց, որ դա լավագույն էր ըստ էության ոչ թե ՀԱԿ-ի կամ ՀՀ-ի, այլ իրական բազմակուսակցական համակարգի դեմ:

Կառավարությունը մեղադրյալի աթոռի՞ն

Մինչդեռ, ըստ այդ որոշման, ՀՀ-ի ներքինից ազատված են առեւտրի կազմակերպման մյուս (իստասազարկված վճարներ վճարող խանութներ, կրթական, տնայնտնային) օբյեկտները, ինչը նշանակում է անհավասար տայմաններ գործարանների համար: ՎՄ երկվա ասուլիսում սեղծվեցրել, որ բազմաթիվ խախտումների հետ մեկտեղ վերոհիշյալ որոշման կատարումը ուղեկցվել է նաեւ սահմանադրական խախտումներով, փաստարկվեցին ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ եւ 8-րդ հոդվածները, որոնք վերաբերում են առաջին դեղում կառավարության սեղծվեցրելու ժամկետացուցից, իսկ երկրորդ դեղումն ազատ մրցակցության իրավունքին: Կառավարությանը դասի ալու արդյունում միությունն ակնկալում է առաջին անվավեր

ժամանակը 1998 ք. դեկտեմբերի 28-ի ՀՀ կառավարության որոշմամբ «ՀՀ հսկիչ դրամարկային մեխանիզմի ներդրման միջոցառումների մասին» ժամկետացումը: Երկրորդ հասուցելու հարկային սեսուության կողմից «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում փոփոխություններ են լրացումներ կատարվելու մասին» օրենի 169 կետի կիրառման հետեւանով սեսսավարող սուբյեկտներին դասառնված վնասները: Երրորդ անվավեր ճանաչել գործող ՀՀ հարկային օրենսդրության այն դրույթները, որոնք կիրառման դասառնով ՀՀ ստասարկման եւ առեւտրի ոլորտում անհնար է դարձել Եւրոպայում սասնելու: Տեղեկացվեց, որ Վաճառականների միությանն են միացել եւս 15 հասարակական կազմակերպություններ, այդ թվում Հայաստանի անկախ արհմիությունները:

Ուխտագնացություն հաղարծին

ՏԱԿՈՒՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱԼ ՏԱԴԱՆ. Արդի 22-ին Հայ Առաքելական Եկեղեցու Գուգարաց թեմը եւ Տավուշի մարզապետարանը կազմակերպել էին ուխտագնացություն դեղի Հաղարծին: Այդ օրը Գիլիբանի, Իջեւանի եւ Լոյեմբերյանի տարածաշրջանների հազարավոր քնակիչներ այցելեցին Նախապետարանը վանական համալիր:

Վաղ առավոտից այստեղ հնչում էր զուռնա-դիզը, ելույթ էր ունենում ազգագրական դարի խումբը, զուգարդում էին գեղանկարներ, ֆանդակներ եւ ձեռագործ աշխատանքներ:

Տոնական դասարագը մասուցեց Հայ առաքելական Եկեղեցու Գուգարաց թեմի առաքնորդ Սեղոս Եպիսկոպոս Չուլջյանը, իսկ ֆաղագեց Կանադայի թեմի առաքնորդ Հովնան արք. Տերտրյանը:

Սկիզբը էջ 1
 Մինչդեռ, ըստ այդ որոշման, ՀՀ-ի ներքինից ազատված են առեւտրի կազմակերպման մյուս (իստասազարկված վճարներ վճարող խանութներ, կրթական, տնայնտնային) օբյեկտները, ինչը նշանակում է անհավասար տայմաններ գործարանների համար: ՎՄ երկվա ասուլիսում սեղծվեցրել, որ բազմաթիվ խախտումների հետ մեկտեղ վերոհիշյալ որոշման կատարումը ուղեկցվել է նաեւ սահմանադրական խախտումներով, փաստարկվեցին ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ եւ 8-րդ հոդվածները, որոնք վերաբերում են առաջին դեղում կառավարության սեղծվեցրելու ժամկետացուցից, իսկ երկրորդ դեղումն ազատ մրցակցության իրավունքին: Կառավարությանը դասի ալու արդյունում միությունն ակնկալում է առաջին անվավեր

«ԱԶԳ» ՕՐԱՅԵՐԹ
 Հասարակական Ե արի
 Հիմնադիր եւ հասարակիչ
 «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
 Երեւան 375010, Հանրապետական 47
 Հեռ. 529353, AT&T (3742) 151065.
 e-mail INTERNET: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱԿՈՒ ԱԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
 ԳՄՈՒՅՐ ՅԱԿՈՒՔԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրեն
 ՀԻՄԵՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863

Համակարգչային
 ծառայություն / 562941

Apple Macintosh
 համակարգչային տարածք
 «Ազգ» թերթի

Յրույթ «Ազգին» դասարարի է
 Երկրորդ չեն գրախոսում ու չեն
 վերադարձում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
 Editor-in-chief
 H. AVEDIKIAN / phone: 521635
 47 Hanrapetoutian st.,
 Yerevan, Armenia, 375010

Երկ 33 կառավարության ընդունելությունների սանդ զուտարված «Չայասան» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նիստն անցավ «կիսաթափանցիկ» սկզբունքով, լրագրողների սվար խուսքը, հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի բացման հակիրճ խոսքը եւ հիմնադրամի գործադիր սնորհն

ժամանակահատվածում, որի ընթացում ընդհանուր դրամական նեխոսքը կազմել է 8 մլն 387 հազար 726 դոլար, որից 7 մլն 920 հազար 192-ը նոյապակային հասկացումների, 467 հազար 533-ը ընդհանուր մուտքերի հաշվին: Ավազաններն ընթացել են չորս հիմնական ծրագրերի երջանակում: «Արցախ» 4 մլն 886 հազար 561 դո-

գործիչների ցուցաբերող ամենամսյա օգնության ծրագիրը, որ կարունակվի մինչեւ սեպտեմբեր: Հիմնադրամի գործունեությունն առավել նոյապակային դարձնելու համար հիմնադրամի գործադիր վարչության կազմում տեղի են ունեցել կառուցվածային փոփոխություններ, արտասահմանյան հանձնարարների հետ սկսվել են սերտացնե-

«Չայասան» հիմնադրամի առաջին նիստը... իշխանափոխությունից հետո

դաճոնակասար Կահան Տեր-Ղեւոնդյանի ֆինանսական հաշվետվությունը լսելուց հետո, խաղաղության (դաշնամակրվածություն) համաձայն) դուրս հրավիրվեց դահլիճից զրկվելով նիստի բուն ընթացիկն հետեւելու հնարավորությունից:

Սեկ ռոմե լուրջամբ ներկաները հարգանքի տուր մասնակցեցին հոգաբարձուների խորհրդի անդամ Վաչիկ Ղարաբեկյանի իրազեակին, որից հետո 33 նախագահը ներկայացրեց խորհրդի նորանցանակ անդամներին: Խոսքով Չայասանյան, եղվարդ Սանդոյան, Վարդան Օսկանյան, ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյան, հարկային տեսչության ղեկավար Այվազյան, Սեդա Խաչյան (ՀՕՍ), Վաղարշ Երանյան (ՀՅԴ), Տիգրան Իզմիրյան (բարերար): Հաշվետու մեկուկես ժամ (հիմնադիր նիստը զուտարվել է մոտ 6 ամիս ուժացումով) «Չայասան» հիմնադրամի գործունեության լավագույն ժամանակահատվածը չէ, նեց նախագահը այդ ընթացում որոշ տեղափոխություններ են նույնիսկ հեջնթաց արձանագրելով, որի դասճանդը, նրա զննահատմամբ, ավելի շուտ օրյեկտիվ, քան սկզբունքային բնույթի է իշխանափոխություն, արտաքին նախագահական ընթացություններ, փոփոխություններ և խաղաղության կյանքի երանգադրանքներ, ըստ այդմ, կարողանալու էին ներկայացնել: Այստեղից հիմնադրամի մեծավոր խնդիրը հարցադրելու հարաբերական «ճգնաժամը», աղաքուցել, որ համազգային այս կառույցը ընդունակ է խոստ, համազգային խնդիրներ լուծելու, ասաց որն Քոչարյանն առաջարկելով դիտել «Չայասան» հիմնադրամի գործունեության կարեւորագույն դրվագները փաստող տեսադաշտավեցները:

Պրն Տեր-Ղեւոնդյանը, որ «Չայասան» հիմնադրամի գործադիր սնորհնի դաճոնն ստանձնել է 1998 թ. դեկտեմբերից, ներկայացրեց հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունը 1997 թ. հուլիսի 1-ից 1998 թ. դեկտեմբերի 31-ը ընկած

լար, «Աղետի գոտի» 1 մլն 426 հազար 481, «Նոյասունը զոհված եւ առաջին կարգի հաշմանդամ ազատարարների ընթացիկներին» 660 հազար 136 եւ «Հովանավորություն Չայասանի եւ Արցախի մշակութային կոլեկտիվներին» 282 հազար 200 դոլար:

Մասնավորապես տեղեկացնենք, որ «Արցախ» ծրագրի խոստովանություն կառույցի գործարարական ավանդույտը իրադրությունները չորրորդ եւ հինգերորդ հասկացումները հաշվարկում են հանձնվել Սիսյուկ Նահանգներում անցկացված հայսնի հեռուստամարտումում հանգանակված միջոցներով, վերջին վեցերորդ հասկացումը կավարտվի սարեվերջին: Իսկ ապրիլի 20-ին շահագործման հանձնվեց Սեփականների ֆիզիկա-մաթեմատիկական թեմանով գիտերթիկ դպրոցը, որ կառուցվել է Արցեսինայի, Կահաղայի, Սիսյուկ Նահանգների եւ Ֆրանսիայի մեր հայրենակիցների համատեղ ներդրումներով (925 հազար 607 դոլար): Հիշատակության է արժանի անգլիախոս բարերար Վաչե Մանուկյանի նվիրակության հաշվին Չայասանի եւ Արցախի մշակութային խոստովանություն կոլեկտիվներին եւ մշակույթի շուրջ 700

լու նոյապակով ստեղծվել է տեղական հանձնարարների հետ կապերի բաժին, կարեւորվում է արտադրության բարելավումը (ապրիլի 25-ից հիմնադրամն Ինտերնետում կունենա սեփական էջ): Հիմնադրամի հեղափոխությունը, ըստ որն Տեր-Ղեւոնդյանի, հիմնականում Արեւմտյան Եվրոպայի, Հյուսիսային եւ Հարավային Ամերիկաների, Ավստրալիայի, մասամբ Լիբանանի, Սիրիայի եւ Կիբրոսի հայությունն է, մինչ Մեծավոր եւ Սիբիրի Արեւելի, նախկին ԽՍՀՄ երկրների, Հունաստանի եւ Արեւելյան Եվրոպայի մեր հայրենակիցները գրեթե ամասն են մնացել հիմնադրամի ծրագրերից: Ուստի անկեղծվում է նոր հանձնարարներ ստեղծել այն երկրներում, որտեղ դրանք չկան եւ վերակազմավորել այնտեղ, որտեղ լուծարվել են, նեց գործադիր սնորհը կարեւորելով, մասնավորապես Չայասանի եւ Արցախի բնակչության զանգվածային մասնակցությունը Ազգային տուրին եւ հոգաբարձուներին հորդորելով «աջալերել խոսքով եւ անձնական օրինակով, իրենց ենթակա կառույցներով» նոյապակի հիմնադրամի, ըստ այդմ, Չայասանի հզորացմանը:

Լ. Ա. ՊՈՒՆՅԱՆ

Ղիզել-ագրեգասները՝ էներգետիկ համակարգին այլընտրանք

Գիւրեմի-ն, էներգետիկայի խնդիրների նկատմամբ շահագրգիռ ինչ-որ չափով նախընտրական կեցվածքին հավասարիմ, սեմինար-ստուլիս էր հրավիրել Սախարովի անվան հիմնադրամում ներկայացնելու էներգամասնակարծանային այլընտրանքային ծրագիրն է հակակեղծ կառավարության էներգետիկ ֆալակայնության: Աստիսին մասնակցում էին կազմակերպության խորհրդի նախագահ Ալեքսանդր Աղամալյանը, խորհրդի անդամներ Աղասի Արապյանը եւ Գազիկ Գրիգորյանը, հրավիրված մասնագետ Ռոբերտ Մարտիրոսյանը: Քանի որ Գիւրեմի-ն նախաձեռնությամբ ստեղծված անկախ փորձագիտական հանձնաժողովի հաշվարկների հիման վրա ՔՆ ընդունված որոշումը էներգետիկայի սակագների «սանձա-հարման» վերաբերյալ անհետվել է, Աժ-ն էլ սակագները կատարելու ուժ չունեցավ, կազմակերպությունը, հույսը կառավարությունից կտրած, որոշել է «ղե ֆակտո» աղաքուցել, որ ներկայումս գործող սակագներն անհիմն են եւ ուժեղացված:

Ըստ այդմ, Գիւրեմի-ն առաջարկում է նախկին կառավարներում տեղադրել առանձին շեմեր սղասարկելու կոչված «ղիզել-ագրեգասներ» («ղիզիկներ»), որոնք, քոլոր ծախսերը հաշվի առնող հաշվարկների համաձայն, բնակիչներին հոսանք կմատակարարեն կիլովատը 12-13, առավելագույնը 15 դրամով, միաժամանակ լուծելով չափ քրամասնակարծան խնդիրը: Գազիկ Գրիգորյանը եւ Աղասի Արապյանը, իրեն մասնակցա-

րության թեկնածուներ, իրենց ընտրազանգվածի հետ «էկոլոգիստներ» իրականացնելու դաշնամակրվածություն են ձեռն բերել: Փորձարկումը, նրանց համոզմամբ, երկար չի տեղի կես արի (երկու ամիս) դասգամավոր դաճույտ, երեկ ամիս բուն «էկոլոգիստներ» համար):

Պետությունը, «ղիզել-ագրեգասներ» մրցակցությանը դիմանալու համար, Գիւրեմի-նակներին կարծիքով, ստիպված կլինի եթե ոչ էլանացնել էներգետիկայի նախարար, ի դեպ, օրերս հերթեց այդ վարկածը: Պրն Արապյանը, մասնավորապես, «Ազգի» հետաուլիսային հարցին դասախոսելով, սակագների բարձրացման դասճանդ վարկային դաշնամագրերը համարել: «Վարկեր մեր դեպարտման սիրուն ալիերի համար չեն սալիս, այլ մեր տնտեսությունը ֆայլայելու», արձանագրեց նա՝ յնտեսանալով նեց էներգետիկայի մասնակցությունը սղասարկող անձնակազմի ուժեղացվածությունը էներգետիկների 30-հազարանոց բանակ նախկինում կրկնակի ավել ծավալով արտադրող համակարգը սղասարկող 7 հազարի փոխարեն: Նկատելի սակայն, որ որն Արապյանի վկայականը «երանելի» ժամանակներում ծախսած էներգետիկայի հաշվարկումը ֆառակի ցածր մակարդակի վրա էր, եւ ճեպին հաշվիները, որտեղ կանոն, չէին արտադրում բնակչության ծախսած հոսանքը:

Լ. Ա.

«Ջերմուկ» ու «Բջին»՝ Միջին Արեւելի Երկրում

Արդեն մեկուկես արի «Ջերմուկ» հանքային ջուրը արտահանվում է Լիբանան, որն իրականացնում է «Ջերմուկ» հանքային ջրերի գործարանի Միջին Արեւելի ներկայացուցիչ VAK առեւտրական ընկերությունը: VAK-ի գլխավոր մենեջեր, լիբանանահայ Վախագ Քիրիճյանի հավաստմամբ, այսօր արդեն Քերթոսի եւ նրա հարակից բնակչության մեծածախ Երկրներում եւ խաճուրթներում «Ջերմուկ» ունի իր յուրահատուկ տեղն ու վարկա-հիշը եւ իր որակական հասկանիչներով ու դաճանքարկով արդեն մրցակ-

ցագիր է կնկնել «Բջին» հայ-ֆրանսիական համատեղ ձեռնարկության հետ, ըստ որն օրերս Լիբանան կներկրվի «Բջինի» առաջին խմբախանակը: Հեջազայում «Բջինի» կիսաբողի նաեւ սովորական աղբյուրի ջուրը, որը հարզի է Լիբանանում եւ ունի մեծ դաճանքարկ: Ի դեպ Լիբանանն ունի տեղական ջրերի բավականին զարգացած արտադրություն, հեջեաքար տեղի Երկրում բավականին «անմատչելի է» օտար արտադրանքի համար, սակայն անգամ այդ դաշնամներում, ըստ որն Քիրիճյանի, հայկական ջրե-

ցում է Լիբանանում եւ ընդհանրապես միջազգային Երկրում հարզի ֆրանսիական «Perrier» հանքային ջրի հետ: Ներկայումս Լիբանանում վաճառվում է ամսական 60-65 հազ. շի «Ջերմուկ», որը, ընկերության կանխատեսումներով, մինչեւ տարեկան հնարավոր է հասցնել մոտ 90 հազարի: Ըստ որն, Քիրիճյանի, անցած մեկուկես արի արտադրությունը հարթահարկվել են ծանադարհաբարտարային դժվարությունները, որտեղ արտադրողը գործընկերներով «Մուպլեն» բեռնափոխադրումային ընկերությանը, փոխադրումներն իրականացնում է Փոթի նավահանգստով: Ի տարբերություն ցամաքային փոխադրության, ծովայինը, թեեւ մի փոքր երկար ժամանակ է դաճանքում յուրաքանչյուր խմբախանակի փոխադրման համար դաճանքվում է մոտ ամիս, սակայն ավելի աղաքուցել է ու էժան: Նա տեղեկացրեց նաեւ, թե, քանի որ լիբանանյան Երկրում գովազդներն եւ իրականացվող մարեթինգի արդյունքում կա ծեւելորված վերաբերմունք հայկական հանքային ջրերի նկատմամբ, ընկերությունը օրերս ստանձնել է նաեւ «Բջին» հանքային ջրի արտահանումը: Վերջերս դաշնա-

րը դիմանում են մրցակցությանը: Ի հարկե, այդտեղ մեծ դեր ունի նաեւ հայկական համայնքը, որի միջոցով է առաջին հերթին «Ջերմուկ» գովազդվում լիբանանյան բնակչության բնակավայրում: Յուրահատուկ գովազդի ձեւ է նաեւ Ջերմուկի տարբերաճանով «Անմահական ջուրն հայոց» գրուքայամբ մեկնանքերի երթելը Քերթոսի փողոցներում, որոնք ընկերության դաճանքներից մեծածախ դասվորուներին են հասցնում աղաքուցել:

Վ. Քիրիճյանը նեց, որ որտեղ սփյուռեախոս գործարար, ինը զերադատում է առաջին հերթին Չայասանի հետ գործարար համագործակցությունը եւ մտադիր է ընդլայնել իր գործունեությունը նաեւ այլ արտանմատչելի ուղղությամբ: Նրա զննահատմամբ, Չայասանում կան արտասահմանում դաճանքարկ ունեցող որակյալ արտադրություններ, մնում է միայն զսնել համադասախոս Երկրներն ու կազմակերպել արտահանումը: Ներկայումս եռանդուն աշխատանք են տարվում հայկական ջրերի իրացման Երկրում նաեւ արտաքին եւ Միջին Արեւելի այլ երկրներ ընդլայնելու ուղղությամբ:

ԳԱՏՆԻ ՄՈՒՐՈՅԱՆ

Մայիսի 25-29-ին Երեւանում բուլղարական արտադրանքի ցուցահանդես

Երեւան, 22 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. 1999 թ. մայիսի 25-29-ը Երեւանի մարզահամերգային համալիրում տեղի կունենա բուլղարական արտադրանքի ցուցահանդես, որտեղ իրենց արտադրանքը կներկայացնեն շուրջ 35 ղեկավարողական, սննդի վերամշակման, փաթեթավորման գծերի, կահույքի եւ այլ ձեռնարկություններ: Այդ մասին հայտնեց ՀՀ առեւտրադրույնաբերական դաշնի նախագահ Մամվել Շարաբյանը:

Ըստ նրա, ցուցահանդեսի ավարտից անմիջապես հետո, մայիսի 30-ին, ավստրիական 25 ձեռնարկությունների ներկայացուցիչներ կժամանեն Երեւան, որտեղ կկազմակերպվի հայ եւ ավստրիացի գործարարների քիզնես-համաժողով:

Ըստ Շարաբյանի, քիզնես կապերի ստեղծման, հետազոտում նաեւ Չայասանում համատեղ արտադրություն ստեղծելու նոյապակով կկազմակերպվեն նաեւ գործարար հանդիպումներ եւ բանակցություններ:

Երեւ հայեր եւ՝ Էլիս Այլնդի դասվո մեղալակիրներ

«Ազգի» ապրիլի 15-ի համարում հայտնել էին, որ երկու հայեր՝ Պերճ Սեդրակյանը (ՀԲԸՍ կենտրոնական վարչության փոխնախագահ-հարտուղար) եւ Ալեքսանդր Էմենիջյանը (ԱԳՄ Գրեթը ինկորպորացիայի նախագահ) դարձել են Էլիս Այլնդի դասվո մեղալի մրցանակակիրներ: Այժմ «Ազգի»-ի միջոցով համալսարանից ծառայությունից» ստացված նոր լրատվության համաձայն 3 հայեր եւս ընդգրկված են մրցանակակիրների այս տարվա ցուցակում: Նրանք են Հայկական առողջադաճական դաճույթային նախագահ ղոկն, Կարոլայն Նաբարյանը, որը հայտնի է անցած տարի սարիներ ընթացում Չայասանին մարդասիրական օժանդակություն ցուցաբերելու նվիրվածությամբ ու վերջերս հրատարակված «Կանչ ճից» հուճազրությունների իր հատուկ, «Սեյֆադր» իմիպակով կորորացիայի նախագահ Բուզանդ Փիրանյանը, եւ Մ. Նահանգների բրջանային դասարանի դասավոր Տիգրան Թեւրիզյանը:

Մրցանակները տեղեկներին հանձնվելու են մայիսի 8-ին Էլիս Այլնդի «Գրեթ հոլ» հանդիսատեսում կազմակերպված Գալա համերգի եւ դաճոնական ընդունելության ընթացում:

Տ. Օ.

Գեղաստղաբանություն

- Պրն Գովչյան, Հայոց Գեղաստղաբանական ճանաչման նշանակով 1995 թ. Ֆրանսիայում ստեղծված «Ապրիլի 24-ի հանձնախումբը» վերջերս վերանվանվեց «Coordinatation pour la reconnaissance du genocide armenien de 1915» «Համախմբում հանուն 1915 թ. Հայոց Գեղաստղաբանական ճանաչման»: Ի՞նչ նշանակով կատարվեց այդ անվանափոխությունը:

- Իրականում անվանափոխություն չի եղել. «Համախմբումը» «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբի» եւ «Հայ դասի հանձնախմբի» գործակցության բնական արդյունքն է: «Հայ դասի հանձնախումբը» ավելի քան 30-ամյա փորձ ունի Գեղաստղաբանությունը ճանաչելու և արդարացի քննադատելու:

- Ստավրականները հանձնախմբի կազմում չեն, քանզի ըստ կարգավիճակի միայն կազմակերպությունները կարող են անդամակցել: Այդուհանդերձ, մտավորականները հարկ եղած դեպքում միշտ աշխատում են հանձնախմբի հետ: Նրանք ներկա չեն ժյուրիի մեջ, որտեղ հետևյալը գրեթե բոլոր ժողովներին:

- Չե՞ր գործողությունների ընթացքում ինչ-որ մեկն է հավասարակշռում Տարբեր կազմակերպությունների փոխադրված ու գաղափարախոսական սկզբունքներից բխող զանազան դիրքորոշումները:

- Համազգային հարցերում գաղափարախոսությունը դեմ է տեղի տալու: Ամեն ով իրավունք ունի արտահայտվելու, բայց համընդհանուր Կառուցվածքում:

րազույն Եթե խոսքը դեռևս Կառուցվածքի մասին է, ապա դրանք սենսացիայի են: Չեմ կարծում, թե այդ ճանաչումը կվնասի ֆրանս-բուրժուական սենսացիայի հարաբերություններին: Ինչ վերաբերում է Ֆրանսիայի կառավարության այն մտահոգությանը, թե ճանաչումը լուրջ հետևանքներ կունենա արածաբանությանը, դա ես անհավանական է: Ընդհակառակը դա կնշխատի ժողովուրդների կառուցվածքային կազմակերպմանը եւ սեռական խաղաղությանը:

- Վերադառնա՞նք այդ օրինագծի վարչական ճակատագրին: Կառավարությունը հրաժարվում է դեմ օրակարգում, նախագահների խորհրդատուները փակուղի են հետաձգում է

Ալեքսիս Գովչյան. «Հաջողության բանալին զգոն հույսն է»

«Ազգի» թղթակցի հարցազրույցը «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբի» նախագահ Ալեքսիս Գովչյանի հետ Փարիզում

ում եւ ցանկալի է օգտագործել այդ փորձը: Ուստի գործակցություն սկսեցինք: Բայց դեմ է ընդգծել, որ այդ գործակցությունը հաստատվեց Սենատում Գեղաստղաբանական ճանաչմանը հասնելու նշանակով, այսինքն՝ միայն Սենատին առնչվող ձեռնարկումների համար:

- Կարո՞ղ եմ մի քանի բառով ամփոփել ձեր միության կարևոր ձեռնարկումների ժամանակագրությունը եւ ընդգծել «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբի» դերը:

- 1995 թ. ի վեր հանձնախմբումը բազմաթիվ ֆայլեր է ձեռնարկել 1996 թ. ապրիլի 24-ից մի քանի օր առաջ Յունեսկոյի մեծ գիտաժողովը, 1997 թ. Փարիզի «Մյուսյուալիսե» սրահում կազմակերպված միջոցառումը եւ այլն: Հանձնախմբումը մեծական կառույց է եղել ֆաղափական գործիքների հետ, եւ Ազգային ժողովի որոշումը մեր գործողությունների արգելափակում է:

- Չե՞ր կարծում արդյոք, թե ժամանակն է մեծական ֆարսիզացումը ունենալ հանձնախմբի ձեռնարկումների վարչական կազմակերպման համար:

- Դա մեր գլխավոր նպատակներից մեկն է: Այստեղ գլխավոր դերակրությունը ֆինանսական խնդիրն է:

- Այսօր ձեր հանձնախմբումը միավորում է 28 կազմակերպություն: Կարո՞ղ եմ նշել դրանց ցանկը:

- Ինձ համար դժվար է նշել բոլոր անդամ կազմակերպությունների ստառից ցանկը, բայց կնշեմ գլխավորներին, բոլոր ֆաղափական կուսակցությունները՝ ՀՅԴ, ՈԱԿ, Ֆրանսահայոց առաջադիմական շարժումը, որը կոմունիստական բեմում ունի, խոսքը կազմակերպությունները՝ ՀԲԸՄ, Կառույց խայն եւ այլն: «Հայկական հիմնադրամ» եւ «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպությունները անդամ չեն, բայց օժանդակում են հանձնախմբի գործունեությանը, այդ թվում՝ ֆինանսատես: .

- Իսկ մտավորականները:

ըր դասինքնում են, որ որոշումներն ընդունվեն խորհրդակցության եւ ընդհանուր համաձայնության մթնոլորտում: Սենտում չենք ընդունում, եթե ամենքը համաձայն չեն: Կարող եմ ասել, որ վերակրությունը գրեթե միշտ անցնում է միաձայն:

- Ինչո՞ք եմ գնահատում հաջողակության եւ լոբբիզմի դերը Գեղաստղաբանական ճանաչման գործում եւ սենսացիայի բավարար միջոցներ կա՞ն արդյոք ցանկալի մակարդակին հասնելու համար:

- Սեծադեպ կարեւորում եմ դրանց դերը: Հայկական մամուլը աջակցում է հանձնախմբի ձեռնարկումներին, եւ այդ առթիվ գոհունակություն եմ հայտնում: Վերջին ամիսներին դարբերաբար հանդիպումներ են անցկացնում մամուլի հետ: Բացի դրանից, «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբում» ունենք մամուլի հանձնաժողով, որ լրագրողների ցրամադրության ճակ է:

- Չե՞ր կարծում արդյոք, թե հայկական մամուլի ջանքերը բավարար չեն Սենատում Գեղաստղաբանական ճանաչմանը հասնելու համար, եւ անհրաժեշտ է նաեւ ֆրանսիական մամուլի աջակցությունը:

- Հայոց Գեղաստղաբանական ճանաչմանը հասնելու նպատակով մեր հանձնախմբի ձեռնարկած ֆայլերին ֆրանսիական մամուլի աջակցության արդարավոր երկարատեւ աշխատանք է դասակարգել, բայց հարկ է նշել, որ վերջին ամիսներին ֆրանսիական թերթերը բազմաթիվ հոդվածներ են հրատարակել այս բեմայով: Պես է ձգսեմ, որ ժամանակի ընթացքում այդ հոդվածներն ավելի շատանան:

- Սենատի նախագահ Պրն Պոնսլեն զգնում է, որ դասին անդամներ է օրինագիծը Սենատի օրակարգում դնելու համար եւ որ ինքը չի կարող անսեղ Ֆրանսիայի բարձրագույն Կառույցը: Այս երկու հավաստումները չե՞ն նշանակում, թե առկա է օրինագիծն անորոշ ժամկետով հետաձգելու դիտարկություն:

- Չգիտեմ, թե ինչ է նշանակում երկրի բարձ-

րա կենտրոնում: Որեւէ երրորդ ուղի կա՞ ձգձգումից խուսափելու համար:

- Սենտում թեւաբան չենք լինի, մինչեւ որ հասնենք ճանաչմանը: Որոշ ժամանակ դասինքն վեց Ազգային ժողովի որոշման ընդունման համար: Հարկ եղած չափով կստանանք, որոշեցի դա տեղի ունենա նաեւ Սենատում:

- Վարչապետ Լիոնել ժոսպեդը Վենսեսնի գործի առնչությամբ հիշեցրեց, որ Ֆրանսիայում ավանդաբար հարգվում է դասախոսների ազատ ընտրությունը՝ ավելացնելով, որ նրանց խոսքերը միշտ էլ կարող են դասական հետաքննողների տեղի տալ: Չե՞ր հանձնախմբումը մտադիր է դասավարություն սկսել, որի կողմնակիցն է մասնավորապես Պատգամավոր Պատրիկ Դեյեյանը:

- Սենտում փորձում ենք Վենսեսնի գործի առնչությամբ զսնել առավել նպատակահարմար ֆայլեր: Առկա են գործողությունների բազմաթիվ հնարավորություններ: Կարելի է «Քոլեժ դը Ֆրանսում» հետեւել նրա դասընթացներին, կարելի է նաեւ դասական հայոց ներկայացնել, եթե օգտակար եւ արդարացի է լինի: Սենտում ենք հնարավոր լուծումները: Սակայն հարկ է նշել, որ 1995 թ. հողվածի հրատարակումից ի վեր Պրն Վենսեսնը Ես է փոխվել, թեւեւ նա մնում է ժխտողականության կողմնակից:

- Ապրիլի 24-ին Ազգային ժողովից դեղի Սենատ անցկացվելիք ցույցի ժամանակ «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբումը» կհանձնի իր եւ Վահան Հովհաննիսյանի ուղերենները: Այնպե՞ս եմ, թե այդ ուղերենները դրական ազդեցություն կունենան Սենատի դիրքորոշման վրա:

- Ստիպված եմ լավատես եւ համբերաբար լինել: Բայց միաժամանակ դեմ է զգոն լինեմ, քանզի համազգային այս ջանքերի հաջողության բանալին զգոն հույսն է:

ԱՄՐՈՆ ԱՇՏՅԱՆ, Փարիզ

Պատրիկ Դեյեյան. Մենք կարունակենք աշխատել

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավոր Պատրիկ Դեյեյանի հարցազրույցը

- Պրն Դեյեյան, որոշեք Ֆրանսիայի ֆաղափական եւ հասարակական գործիչ, Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի անդամ, դուք ինչո՞ք եք կրճատագրելի Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի ներկայիս փոխհարաբերությունները:

- Մեր երկու երկրների փոխհարաբերությունները միշտ էլ զբոն եւ բարեկամական

բնույթ են կրել եւ ներկայումս էլ դիմադրել զարգացում են ապրում: Դրան մեծապես նպաստեցին նաեւ Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի ղեկավար եւ հասարակական գործիչների հանդիպումները: Վերջերս Ֆրանսիայում եւ զսնվում Հայաստանի Ազգային ժողովի դասավարությունը՝ խորհրդարանի խոսակ խոսքով Հարությունյանի ֆաղափարությամբ: Հայաստանի օրենսդիրների այցը Ֆրանսիա մեր փոխհարաբերությունների նոր փուլ էր եւ փոխադարձ կառույցի զարգացման եւս մեկ վկայություն: Այդ այցի ընթացքում նոր դասինազրեք կնվեցին, նոր դասինազրեք կնվեցին ձեռք բերվեցին:

Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի հարուստ դասինություն, դարերի բարի ավանդույթներ ունեցող սեր կառույցներն մեծապես նպաստող հանգամանքներից մեկն էլ Ֆրանսիայի հայկական համայնքի գոյությունն է, որ սփյուռքի ամենամեծ եւ հեղինակավոր հասկանքներից մեկն է, յուրաքանչյուր բարի կամուրջ մեր երկու երկրների միջեւ: Ֆրանսիայի հայազգի ֆաղափարները հոյաք են իրենց հայրենի հանդիսացող Ֆրանսիայով, որի բարգավաճման համար ուժ ու եռանդ չեն խնայում, եւ իրենց դասինական հայրենիքով՝ Հայաստանով, որի հետ Ես սեր կառույց ունեմ:

- Հետաքար կարելի է խոսել հայ-ֆրանսիական փոխադարձ կառույցի լավ հեռանկարների մասին:

- Անուշտ: Ես կարող եմ ասել, որ դրանք ավելի լայն ընթացք դեմ է ստանան:

- Վերջին ամիսներին ամբողջ հայության ուսարությունը կենտրոնացած էր 1915-1923 թթ. Հայոց մեծ եղեռնի վաստի ճանաչման վերաբերյալ Ֆրանսիայի խորհրդարանում ծավալված կնարկումներին: Ազգային ժողովը, որի անդամն եմ նաեւ դուք, ճանաչեց Գեղաստղաբանությունը, բայց, ցավով, Ֆրանսիայի խորհրդարանի վերին դասին Անատոլ, մերժեց կնարկել այդ որոշումը:

- Որ Սենատը մերժեց օրակարգ մտցնել Ազգային ժողովի որոշումը, ոչ մի դեղում չդեմ է որեւէ մեկին հիասթափեցնի, դեմ է սրակ գնահատել ներկայիս միջազգային իրավիճակը: Սենտում է Ես ունեմ եւ կարունակեմ մեր աշխատանքը 1915-1923 թթ. Հայոց Գեղաստղաբանական փաստի ճանաչմանը հասնելու համար: Նայել հարցին եւ մյուս կողմից Ֆրանսիայի նման հող երկրի Ազգային ժողովը ճանաչել է, եւ դա արդեն իսկ ինչ բան չէ:

Հարգազրույցը վարեց Ամենայնի հասակ քրթակից ՋԱԿԵԼ ԱՄՐՈՆՅԱՆԸ

Մարդկության դեմ գործված ոճիրների անժամանացելիության գիտաժողով ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի փարիզյան կենտրոնում

Փարիզի «Ցառաջ» օրաթերթը տեղեկացնում է, որ ապրիլի 10-ին Յունեսկոյի փարիզյան կենտրոնի դահլիճներին մեկնում կազմակերպությամբ «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբի», տեղի է ունեցել «Մարդկության դեմ գործված ոճիրների անժամանացելիությունը» թեմայով մի գիտաժողով, որին մասնակցել են միջազգային այսպիսի իրավագետ մասնագետներ: Պրն Վահագն Տասրյանը Հայկական Գեղաստղաբանության օրինակով խոսել է փոխանասությունների իրավունքների դասինության մասին:

Առավոտյան նիստը բացել է «Ապրիլի 24-ի հանձնախմբի» նախագահ Ալեքսիս Գովչյանը, որը կարեւոր է մարդկության դեմ գործված ոճիրների կանխարգելումը: Նախագահել է Սորբոնի համալսարանի դասախոս Տեմ Մեյլին Բյուրոն փոխարինելով նախադեպ հայտարարված Լա Հեյի այսպիսի Հարավսլավիայի եւ Ռուսոնայի գործերով դասախոս Տեմ Լուիզ Արբուրն, որը չէր կարողացել ներկա լինել:

Կեսօրից հետո գումարված երկրորդ նիստին, որը նախագահել է միջազգային իրավագիտության մասնագետ եւ Լա Հեյի ժողովի ընդհանուր փոխարինող Պրն Քեթրին Քեյսեյանը, ելույթ են ունեցել Պրն Քեթրին Արբուրն, միջազգային դասինական այսպիսի փաստաբան Ֆրենկ Թեյլերն, ՄԱԿ-ի հասակ տեղեկագրող եւ վճարել այսպիսի անդամ Լուի ժուանեն, իրավագիտության դոկտ. Տեմ Ֆրանս ժանեն, Պրն Պիեռ-Մարի Դյուպոն եւ միջազգային իրավագիտության հանձնաժողով:

վի անդամ Պրն Ալեն Պիեռ: Գիտաժողովին ներկա է եղել Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպանատան անձնակազմը՝ դեսպան է. Լալլանդյանի գլխավորությամբ: Ափսոսանով նշելուց հետո, որ անցյալ տարի հուլիսի 17-ին Հռոմում ստեղծված միջազգային մնայուն այսպիսի

հետադարձ գործություն չունի, այսինքն՝ իր հիմնադրումից առաջ գործված ոճիրներն իրավունք չունեն կնարկելու, գիտաժողովում ելույթ ունեցող հեղինակավոր գիտնականները շեշտել են այդ իրավունքը ձեռք բերելու եւ անցյալի փորձառությունից օգտվելու անհրաժեշտությունը: < . Ծ.

Ականատեսների հուշադրանք՝ նաև անգլերեն

Վերջին երգանում, հասկալիքներ քուր- ֆական կողմի շարունակական ժխտման և հերման լուսնայիններում, առավել այժմեական է դարձել Հայկական ցեղասպանության ողբերգական էջերն օտարներին ներկայացնելու անհրաժեշտությունը: Այդ առումով մեծ է եղեռնի 84-րդ տարեդարձի նշխարակին անգլերեն լեզվով լույս տեսած «Հայկական ցեղասպանությունը ականատես-վերադարձների հուշերում և քուրալեզու երգերում» գրույկի դերն ու նշանակությունը: 1997-ին «Մեծ եղեռնը արեւմտահայոց հուշադրանքներում և քուրալեզու երգերում» վերագրով հայերեն և օտարներ լույս տեսած մեծագուրությունների փոխ-ինչ- քարեկոխված սարքերը հանդիսացող ընդամենը 44 էջանոց այս գրույկը անասելի սաստաղանների և բազում վայրագությունների լուս

այաստանում ԱՄՆ դեսպան Մայլ Լեմոնը վերջերս տեղի ունեցած մամուլի առույթում, որի մասին «Ազգ» արդեն տեղեկացրել է մեր ընթերցողներին, խոսելով Կոստվոյի իրադրություններից, նկատելով, որ «ինչպիսի ողբերգական հետեւաններ կարող է ունենալ մարդկանց գիտակցությունն ու ցանկությունը թույլ տալ, որ զանազան տեղի ունեցած դատարանական ի-

հիւղությունն ու հոգու սաստաղանքի մեջ: Ընդունալ է անբերկացի լուսնը հասկանալու այդ կակիծը, դատարան է ընդունելու, որ դատարանական հայրենիքն ու «ընդհանուր արածիք» սարքեր բաներ են: Հազիվ թե: Նրա նախնիները ընդամենը մի 2-3 հարյուր տարի առաջ եվրոպայի սարքեր անկյուններից փախած ու սարեային աղետի լուսն Ամերիկայի բնիկների գլխին բախված բախ-

դատարանական փաստը, դրանով իսկ արդարացում է 84 տարի առաջ կատարված սահմանափակ ռեզիդ, չի ծանայում իր զավթած մեր բնադատարանական հայրենիքում հայերիս, քեկուզ եւ զուս իրեր: «մարդկային էակների ընդհանուր արածիքում աղբերու հավասար իրավունքը»: Հայոց ցեղասպանության փաստի ծանաչումից, դրա համար ներողություն խնդրելուց ու արդարացի փոխհատուցում

զոհերին ու զոհերի ժառանգներին այդպիսի «մոռացվածություն» կարող է ստանալ միմիայն նորաճող արհավիրներով: Երկիր մուրակի վրա այդպիսի ողբերգություններ ինչպես ուզես: Կոստվոն բացառություն չէ, ուր դատարանը խառնվում է ներկա սերունդների կյանքին: ՆԱՏՕ-ական ինֆրաֆոնեթով ժողովրդի դատարանական իհիւղությունը օմբակոծելն անհեթեթ է, հին ոմիր-

«ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Ինչո՞ւ «մոռանալ» դատարանությունը

Ապրիլյան Եղեռնի խորհուրդը

րադարձություններն ազդեցություն ունենան նրանց ներկայիս կյանքի վրա»: Ենթադրելով բախանցիկ ու հասկանալի է՝ մոռանալ դատարանությունը, վեր կանգնել դատարանական հայրենիքի զաղափարից եւ միայն մեջ տեսնել ոչ թե սարքեր ազգությունների ու դավաճանների դատարանող անձնավորությունների, այլ «մարդկային էակների, որոնք աղբում են մի ընդհանուր արածիքում»:

Արաբուս Եւս Եւսմարանական, նույնիսկ մարդասիրական բնույթով մտնելով է, որն այն բան չէ, եթե ոչ «մարդու իրավունքների» բացարձակացումը մնացած բոլոր արժեքների, այդ բնույթով ազգերի ու ժողովուրդների բնադատարանական հայրենիքի գաղափարի նկատմամբ: Ի՞նչ միայն այդպիսի, միայն այդպիսի մեջ զուս «մարդկային էակներ» տեսնելով եւ «մի ընդհանուր արածիքում» իրար հետ աղբելու նրանց իրավունքը հարգելով հնարավոր կլինի խուսափել նոր ողբերգություններից:

Խոստովանում են, որն դեսպանի առույթից հետո ներքին ցանկություն ունեն շարունակելու բանավեճը, մանավանդ առջեւում աղբիլի 24-ն է՝ Հայոց ցեղասպանության բյուրավոր անձեղ զոհերի ոգեկոչման եւ մեր կորուսյալ, վայրագաբար խլված Հայրենիքի մորմուկն կակծի օրը: Կարո՞ղ են մենք «մոռանալ» մեր դատարանական այդ անդարագիծ մղձավանջը, եթե անգամ շատ ցանկանանք: Զե՛ն կարող: Այդ մորմուկը մեր արյան մեջ է, մեր օրի-

սախնդիրներ էին, որ բնադնեցողներին արգելափակելով ռեզիդացիաներում, այդպիսով իսկապես նկատեցին «ընդհանուր արածիք», ուր բնիկ սերերի ոսկորների վրա կատուցեցին իրենց դատարանը: Դա նրանց հայրենիքը չէ, եւ նրանք չէին կարող հոգու միլիոնավոր թելերով կապվել այդ հոգ ու ջրին, հարազատանալ նրան: Բնական է, որ դիտարկողներին «ընդհանուր արածիքում իրեր մարդկային էակներ աղբելու» հավասար իրավունքի գաղափարին, եւ դիտարկողները, որ դա ներկայիս անբերկացիների առաջին սերունդներից մինչեւ այսօր այն միակ իրավարար օրակը եղավ, որն օգնեց ֆաղափարից հասարակություն կառուցելու: Թող ներքին ինքն ունենալու: Դառն է, սակայն ծածարություն: Բայց մի՞թե մենք կարող ենք այդպիսի լինել: Ի՞նչ սարքերություն իրենց, մեր նախնիները 5000 տարի աղբել ու արարել էին իրենց բնադատարանական հայրենիքում: Թուրքերը մեզ զրկեցին ոչ միայն մեր հայրենիքից, այլեւ հրաժարվեցին մեզ դիտել իրեր: «մարդկային էակների, որոնք հավասար իրավունք ունեն աղբելու մեկ ընդհանուր արածիքում»: Նրանք մեզ զրկեցին նույնիսկ աղբելու իրավունքից: Եվ դա անտեսելն է «բնադատարանական հայրենիքում» չէ, այլեւ այսօրվա իրողություն, որովհետեւ այսօրվա Թուրքիան, համառոտն հրաժարվելով ծանաչել հայերի ցեղաս-

ալուց Թուրքիայի հրաժարումը որեւէ երաշխի չի տալիս, թե այսօրվա Թուրքիան չի կրկնի իր նախնիների անագուրույն զազանությունը: Եվ Թուրքիային այս հարցում փաստացիորեն դատարանում ու՛ն նրա երկրվա զազանությունն այդպիսով արդարացում են նաեւ ԱՄՆ-ը, այն բոլոր երկրները, որոնք ֆաղափարական նկատմունքներով նույնիսկ հրաժարվում են ծանաչել ու դատարանել մեր մեծ ողբերգությունը: Միայն այսպես, որքան էլ մենք լուրջանք, «բնադատարանական հայրենիքում» ուղղակիորեն ազդում են մեր այսօրվա կյանքի վրա, մեզ համար այժմեական դարձնում են ազգային անվասնությունն աղբելու մասնագուրությունը: Վկան Իրեթի, Թուրքիայի վերջին տեղի բնիկների, վայրագ բնադնեցումը ողբ աղբարհի անսարքեր այլերի առաջ:

Ոչ: Դատարանությունը «մոռանալու», մեր ներկայիս կյանքի վրա «բնադատարանական հայրենիքում» իրադարձությունների ազդեցությունը թույլ չտալու» դիրորուցումը ուղիղ գուրիս փարհեցիություն է, բոլոր կարգի դաժանություններն ծեծեսու եւ զոհերին մեկ անգամ եւս խորախոր խոցելու անմարդկային կարգախոս: Ինչ խոսք, բոլոր ժամանակների դաժանություններն չափազանց ծեծեսու կլինեն, եթե զոհերն անսային «դատարանությունը մոռանալու» հորդորին, որովհետեւ նրանք դատարանությունից անաչելու առավել ֆան հիմք ունեն: Իսկ

ները նոր, էլ ավելի մեծ ոմիրներով «ջնջելու» գործելակերպը՝ անհեռանկար: Ծանադարից մեկն է՝ ժողովուրդների դատարանական իրավունքների ծանաչումը եւ հին ոմիրների դատարանությունը, այսինքն, մարդկային արդարության վերավորված զազանումի անոմումը, ինչից բառացիորեն սարափում է ինքն իրեն «ֆաղափար» կոչող աղբարհը: Մինչդեռ մենք համոզված ենք, որ համապատասխան խաղաղություն կարող է ու ռեթ է խարսխիլ միմիայն արդարության, այդ բնույթով նաեւ դատարանական արդարության վրա, այլապես մի՞տե դայթելու է: Ուժով խաղաղություն հաստատելն անհնար է, մեծապես ուժեղ լինելը բացառված (որն են հիմա երբեմնի անձնագուր համապատասխան կայսրությունները): Հի՛տե՛ք, այսօրվա զորեղ վաղը կարող է թույլ դատարան, դաժանող զոհ: Խնդիրն այն է, որ այլեւս չլինեն դաժանություններ եւ զոհեր: Մարդկությունն այսօր կանգնած է այս առեղծվածի լուծման հրաժարականի առաջ, եթե ուզում է չվստահել իր վաղվա օրը: Իսկ ահա այս դատարանական դատարանական արդարացի վերագնահատությունը շատ ավելի արդյունավետ կարող է լինել, քան «մոռանալու» անհեռատես հորդորները: Հայերիս համար, զոհն իմ հասկացածի չափով, սրանում է Աղբիլյան եղեռնի ոգեկոչման գլխավոր խորհուրդը:

ՈՒՍՏՈՎ ԿՈՒՍՏՆՆԱՅԻՆ

Վկան է, որն իր անմիջական, ծագիչ ու զազանական նկարագրություններով առավել խոսում, կենդանի եւ դատարանելով է դարձնում 1915-ի հրեշալու իրադարձությունները: Դատարանական ծածարություններ արձանագրող փաստաթղթերի հավաքածու չէ մեր սեղանին դրվածը, ոչ էլ անցած դեղերի վերլուծություն, այլ հրաճով մագաղան ողբ մնացած ականատեսների իհիւղությունները եւ ժողովրդական (մասնավորապես քուրալեզու) երգեր, որոնք ծագիչ են ու անմիջական, որովհետեւ ստեղծված են հենց այնտեղ, հենց այն օրերին, ամբողջ արհավիրքն իրենց մակի վրա զազանած մարդկանց կողմից:

Ուրբեն Սեւակին վերաբերող նամակն ամբողջացված է

80 տարի առաջ, 1919 թվականին Կ. Պոլսում լույս տեսավ հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ, հուճարահաս Յոհան Լեւիսիուսի «Հայաստանի ջարդերը» գիրքը: Հայոց Մեծ եղեռնի մասին միջազգային առաջին արձագանքն էր սա, որը հիմնականում փաստաթղթերի եւ վավերագրերի ժողովածու է: Դժվար է այսօր կարգալայ այդ փաստաթղթերը, առավել եւս դժվար է հայերիս համար: Բայց մարդկության դատարանը նաեւ այսպիսի իրադարձությունների արձանագրությունն է, եւ դատարան են կարգալ:

Հայ ժողովրդի մեծ բարեկամը բազմաթիվ փաստաթղթեր է հրատարակել, որոնք վերաբերում են հայ մասնավորականներին, նրանց ողբերգական ճակատագրին: Այսպիսի վավերագրեր է նաեւ Լեւիսիուսի գրի 163-րդ էջում զետեղված նամակը, որը վերաբերում է բանաստեղծ Ուրբեն Սեւակին: Այն Պոլսի զերմանական դեսպանատանից բեռլին ուղարկվել է կրում է Ֆրայրիեր ֆոն Նոյրափի ստորագրությունը, այն Նոյրափի, որը հետագայում մտավ Աղոլֆ Հիլերի կառավարության կազմի մեջ որդես Մեւտրադայն նախարարներից մեկը: Սեւակյան դատարան է, որ դատարանական մեծ արժեք ունեցող այս նամակը Լեւիսիուսն ամբողջությամբ չի հրատարակել: Բո՛ննի ոյնական արխիվներում դատարանական վահագն Տասրյանի ուսումնասիրություններն այդ են աղբարուցում: Հայ դատի երախտավորը հայաստաբերել է նամակն ամբողջությամբ եւ ուղարկել հրատարակախոս Հովհաննես Զիլինկիրյանին, որը եւ հրատարակել է Բեյրութում լույս տեսող «Արար» թերթում: Միայն այդ նամակի տեսիլի քարզանությունն ամբողջությամբ

«Կայսերական վարչապետին. Բժիշկ Ուրբեն Զիլինկիրյանը, որը տեղի հայերի ցրանում հայտնի է, շատ հայերի հետ աղբիլի 24-ին ծերակալվեց՝ հետագայում Անատոլիա անտրվելու համար: Նախադես որոշվել էր նրան Անկարայի մերձակայում գտնվող Այաե բնակավայրն արտրել, մի վայր, ուր ուսիկանության հսկողության տակ դատարան են առավել վստահավոր մեղադրյալները: Դեսպանատան միջամտությամբ նա Հաբրում (Անկարա) մեկուսացվեց (բանտարկյալներն այստեղ համեմատաբար ազատ էին եւ իրենց արհեստներով զբաղվելու հնարավորություն ունեին):

Զիլինկիրյանի տիկինը եւ նրա մայրը՝ տիկին Արելը, մեծ բաներ գործարեցին նրա վերադարձը եւ աղա զերմանիայում հաստատվելն աղախովելու: Թուրքական կառավարությունը երկու առաջարկն էլ մերժեց՝ դատարանաբանելով, որ դուրսը Զիլինկիրյանն այն մասնավորականներից է, ովքեր զանգվածների վրա մեծ ազդեցություն ունեն: Տիկին Արելը դեսպանատանը լուրջեց, թե ուսիկանության ընդհանուր տնօրեն Բեդրի Բեյն տալ է, որ աղախով դատարաններով զերմանիա ծամփորդելու արձանագրություն կարող է տրվել դուրսուրին: Երբ կայսերական դեսպանատան մի դատարանային Բեդրի Բեյնի հարցերը սա ծածարի՛ս է, նա կտրականապես հերքեց:

Երբ դուրսը Զիլինկիրյանից օգոստոսի 26-ին հեռագիր ստացվեց, որը ծանուցում էր, թե նրան նույն օրը Այաե դեղն է տեղափոխվել, երկու տիկինները դուրսուրի՛ Անկարայում մտալու արձանագրություն ծեղ թերելու եւս մի փորձ արեցին: Դեսպանատան դիմումի համաձայն, ներքին գործերի նախարարությունը հեռագրով հրաման արձակեց

դուրսուրին Հանրում բողոքել, եւ եթե վերջինս ծանադարհին է՝ վերադարձնել: Այս հեռագրին ի դատարանական, օգոստոսի 30-ի Հանրուրի կառավարիչ ծանուցում է, որ դուրսը Զիլինկիրյանն օգոստոսի 26-ին Հանրուրից մեկնել է, Գալեթի մոտակայում աղախակների հարձակման ենթարկվել ու սղանվել, իսկ 13 աղախակից 4-ին իւրաճությունները ծերակալել են»:

Ֆոն Նոյրափի նամակի այս մասն է Լեւիսիուսը զետեղել իր գրում: Իսկ Ուրբեն Սեւակի կնոջ տիկին ժանիի եւ վերջինիս մոր տիկին Արելի տատարանների մասին կա նամակի ամբողջական տեսություն, այսինքն այն մասում, որը գրում չի զետեղվել: «...Այս ամենից հետո կայսերական դեսպանատան տնօրենը օգոստոսյան, որի համար վերջինս ընդհանուր իյուրադատարանին հետեւումների մեջ էր մեկն, տիկին Զիլինկիրյանն իր մոր՝ տիկին Արելի եւ երկու զավակների հետ նախորդ ամսվա 16-ին մեկնեց Գերմանիա՝ առանց բուրք իւրաճություններից ներդրություն կրելու:

Դեսպանատան դիմումի համաձայն ներքին գործերի նախարարությունը հրահանգ ուղարկեց՝ ստուգել զոհվածի մոտ գտնվող արժեքավոր իրերն ու առարկաները եւ այրում վերադարձնելու նպատակով այստեղ ուղարկել այն ամենը, ինչ հնարավոր կլինի տակալին ծեղ թերել:

Երբ տիկին Արելն իր ամուսնուն ուղարկված տեղեկությունների մեջ ակնարկում է, որ դեսպանատանը «որոշ չափով» ոչ զոհացուցիչ օգնություն է ցուցաբերել իրեն եւ դստերը, նա չի նկատում այն իրողությունը, որ դեսպանությունը նրա դստեր եւ փեսայի համար ոչ դատարանական սահմանափակումներով կարող էր դիտել քուրալեզու կառավարությանը, քանի որ երկուսն էլ քուրալեզու անվանակարգային ինստիտուցիաներում էին: Այս ուղղությամբ դեսպանատանը ոչ մի բան չի մերժել մինչեւ նրանց մեկնումը, տիկին Արելը եւ նրա դուստրն իրենց բոլոր գործողություններում թե խորհրդով եւ թե գործով օգնություն են ստացել»:

Սա է նամակի ամբողջական տեսիլը, որ 1915 թ. հոկտեմբերի 5-ին ֆոն Նոյրափն ուղարկել է Բեդրին: Ինչո՞ւ է Լեւիսիուսը տղաբեր նամակի մի մասը միայն: Գուցե հայկական ջարդերում զերմանիայի իւրաճությունների մեղադրությունը փոխ-ինչ մեղմելու՞ համար: Ամեն դեպքում, ֆոն Նոյրափի նամակի բնագիրը գտնված է եւ մի կարելու հավելում է ինչոյեւ Ուրբեն Սեւակի կենսագրությանը, այնոյեւ էլ Հայոց մեծ եղեռնի դատարանական կողմից:

ՄԱՐԿՈՎ ԳՆԱՆՏՆ

Բարձրահասակ, թխամազ, գունաս, թուխ աչուներով զոյախն սեսա ինստիտուտում, թասերագետ ընկերուհուս՝ սուխուսուցի Փայլունիկ Սարգսյանի հետ:

— Հայրենակիցս է՛. ուզում է դերասան դառնալ, բայց հոգով բանաստեղծ է՛. ինչո՞ք ես քոյո՞ւր համեմատաբար, ասում է ու ցավով ավելացնում. ափսոս, այս տարի ընդունելություն չկա, բայց հույս կա:

— Իսկական Դոն Բիոնս, ասում

էր լինում, որ ստիպված էր լինում ժամանակավորապես հեռանալ թասրոնից. մի ոչ ավելորդ փաստ, որ «Սախարովի» համար ամենուր դժվար է... Այստեղ եղավ, որ նա կարժամանակով խաղաց հեռուստաթասրոնում, Սուխուկյանում, աղա հանգրվանեց Համազգային թասրոնում, ուր ունեցավ խաղաղություն, ստեղծագործական ծանրակեիո ձեռքբերումներ եւ շարունակեց լուսավորել կաղը կոմեդիայի թաս-

(«Չվարձալի դեմո»), Սաուցեն («Փեսացուներ»), եւ այլն: Հին թասրոնում կար մի ամոլուս. «դրասակ». միամիտ, մի ինչ խել, մի ինչ տարօրինակ, քյուրիմացություններ հարուցող, բոլոր դեմքերում բարի ու թեթեւ տղաներ: Այս կարգի տղաները նա տարբեր էին եւ արտասովոր հավաստի ու գրավիչ էին լինում Մայիսի անձնավորմամբ, եւ նա արտասակարան երանգադրակը շարունակ նոր գույներ էր ձեռք բերելու նաև

բելի է կենդանեց, բայց ոչ մեծել: Այս նույն երեսուրթին մեծ ականասեւ կողանան հետ էլ, եր նա ինն արդեն վարդեց, կյանի վերջում է-զոդոս, անհամեմատ բարդ կերպար կիսողա: Ես տես ուե, եր արդեն ֆանիցս խաղացել էր եւ անկեղծորեն արդեցի ու մոնոնեցի ստուկի անհնարին ազատության բաղձանով: Սակայն զարմանալի երկասում կար իմ մեջ: Մայիսին նայում եր-ինն աչուականը ուրիշին էի տես-

րումները (Դինջ Արեն, Փանոս, Ավդո եւ այլն) հայտնի են, հաճախակի դիտվում են. ես ուզում եմ առանձնացնել փոքր էկրանի նա ոչ տաս, սակայն նշանակալի դերակասարումներից մեկը, ուսուցիչը Ֆր. Դյուրենմաթի «Շեր իկնոջ այցը» էկրանավորումից: Քստիան մի-լիննասիրուհու լուսանկարով զավառական ֆաղափ նշանավորները մահվան են դասադարսում էլին, նա լուս է անձնաստան լինի, ու-

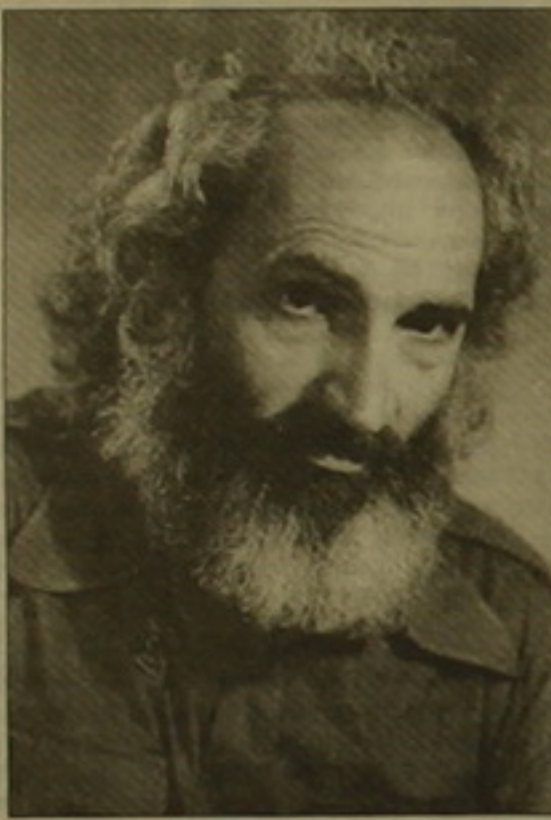
Մայիս Կարագյոզյանին՝ չմարած պարսփի զգացումով

Գիմասկարի փորձ

եմ ու ծիծաղում, բայց իմ աչից չի վերցում Մայիսի ամոթխած աչե-րի արտասովոր փայլը:

Հետ արդեն իմացա, որ Մայիսը գործերը սկսել է համալսարանի սնեստագիսականն ու հաջողությամբ կննություն է հանձնում: Օգոստոսի կեսերին ընդունելության հայտարարությունը եղավ, Մայիսը մեծ դժվարությամբ գործերը հանեց ու հաջողությամբ ընդունվեց դերասանականը: Ինստիտուտի դիրեկտոր Դրոժ. Վալիկ Վարդանյանի սանն էր: Ավարտելուց հետո ես սկսեցի աշխատել թասերագիտական կարի-նեսում, եւ համարյա ամեն օր Մայիսին ինձ մոտ էր գալիս խորհրդի կամ որեւէ գրականության հարցով: Ես գալիս էր իր դասընկերոջ կարծիքի Ասեփան Հարությունյանի հետ, եւ երկուսին միասին տեսնողը չէր կարող նրանց մեջ չտեսնել սերվանսեայան հակոսնյա հերոսներին: Արդեն 3-րդ կուրսում սկսեցին խոսել համեմատաբար հույս ներշնչող ուսանողների մասին, ու ես լավ էի զգում, որ Մայիսը նրանց մեջ է: Ավարտական կննությանն էլ իրեն տաս լավ դրեւորեց, այն հինգ դերերը, որոնք սահմանել էր, հիմնականում բնութագրական լինելով՝ զգալիորեն հակված էին դեմոյի եւ դրամատիկական, եւ կասակերգական ժանրը: Այստեղ ուր Վարդան Աճեմյանի միջնորդությամբ Մայիսը դարձավ երաժշտական կոմեդիայի թասրոնի դերասան:

րոնի հետ: Դա հետո էր, իսկ առայժմ կարելուրը կոմեդիայի թասրոնում ստեղծագործական գրավումներն էին. սկսեց «Որի» Արմենով («Սորգանի խնամին»), հասավ Մինթոփին: Սկզբում թասրոնի վարդեսներ Սանդալյանի, Արեւաթյանի, Խաչվանյանի հետ երկրորդ դերակասար էր. կարժամանակ անց միակ դերակասարը: Թասրոնի աննավառ տղավորությունները կաղված են անզուգական թաթիկ Մայիսի հետ, ում եւ համարում էր իր վարդեսը ու մինչեւ վերջ տասամունով էր խոսում: Ցնցված էր արտասուս անհաղորդ, ասես Բուդդայի լուս ներամփոփ մարդու ծնողական ներողամտությունից, բարությունից եւ առիթը բաց չէր թողնում բնորոշ դիտվածներ տասմել: Չասում էր իր նախնյաց ու Մայիսի լուս արդարադաս ու ներող լինել: Թասրոնում էլ զգավ իր նմանակին, լուսյծառ ու անմեն մի աղջկա՝ Վարսիկին ու ընտանի կազմեց. խաղաղ ու ներդաւն ընտանի: Արտասովոր բեղուն եղավ Մայիսի գործունեությունը հենց սկզբից: Երաժշտական կոմեդիայի թասրոնի հանդեպ լուսկյաց մամուլը երբեմն բացառություն էր անում: Դրանցից մեկը թասերագետ Սերոբ Սարգսյանի ոչ մեծ թասերախոսությունն է Կալմանի «Սոնմարտի մանուշակը» բեմադրության մասին, ուր թերեւս ամենից ջերմ Կարագյոզյանի Ֆրանկափի մասին է գրված: «Երիտասարդ դերասանի խաղակերպը, տեսնելուս ու մանավանդ շարժումները հիացնում են, եւ եթե այդ ամենը նա չվերածի «տամոյի» աղա կարող է դառնալ բեմի վարդեսներից մեկը»: Կարելի է ասել այս եւ նման խորհուրդներն «ականջի օղ» անելով միայն կարելի էր հասնել դերասանական այն հեղինակությանը, որ Մայիսինը եղավ, իսկ թե առաջին տասնամյակում որդիսի առաջընթաց ունեցավ ցույց է տալիս մեր հաւարկը: Բեմական «հոգեզավակների» թիվը հասավ 22-ի, որոնց մեջ կենտրոնական դերեր, ինչո՞ք Սիրական («Սոֆիկի սխալը»), երկրորդը Կ. Խաչվանյանի հետ, Կարական Եսփոխի-րյան Բենեդիկ («Ոչնչից մեծ աղմուկ»), սուր գրոտեսկային Չեզեչկո-րի («Կաղկազ բանաւ»), Օլգայ

նում, Մայր թասրոնի հրաւալի Վաղար Կաղարեյանի Եզոդոսին... Չուր չէր, որ այս Եզոդոսն իր հերոսական-տոման-սիկական ոճաբանությամբ լուկվում էր բեմադրության կառույցից, որն ավելի ժամանակակից դրամա էր: Ոչ մի տարակույս. Կարագյոզյանի Եզոդոսը լեցուն է, զեղազիտուն ու հուզականորեն, ավարտուն այնքան, որ կարողանում է բեմադրության ժանրային նմարը թեւել հոգուտ իրեն, հազեցնել զաղափարական այն բովանդակությամբ, որի համար գրվել ու այսօր էլ բեմադրվել է լուկեսը:

սուցիչն էլ է համամիտ եւ ֆաղափալիսի հանձնարարությամբ էլի սրճարանն է գալիս նրան համոզելու... Կարագյոզյանի տառադած դեմին նայելիս սիրեց ճնշվում է Ես նստում է էլի առջեւ... բայց բուլորովին ուրիշ բաներից է խոսում, վերջում էլ լուկեցում, թախանծում է չիտակերպվել, լրագրողներին դիմել, մի բան անել... Եվ ուսից թե-ող նետած, վեր է կենում, բարմենից օղի է ուզում, խմում մեկ, երկու, երեք բաժակ ու նետվում դուրս: Դոնից ես է գալիս, մի շիւ խնդրում ու այնտեղ նետվում դուրս, որ ասես գնում է մեռնելու... Չուտղ, խորը, հազեցած:

դարձնելով իր բեմական կուտի փոխարինողը զխավոր դերերում: Սկզբում թաթեն («Շողոմորը»), աղա Մինթոփը («Սորգանի խնամին»): Հետաքրքիր էր նրան տեսնել այդ դերերում, սակայն, մեր կարծիքով, առավել հետաքրքիր դրանց սովորականից դուրս մասուցումն էր: Այդ ժամանակ եւ հետագայում արտասուր առիթը բաց չէր թողնում հայտարարելու, որ դա ինքնուրույն աշխատանք չէ իր համար, ուղղակի ընդօրինակում է եւ ինքը իր համոզմունքով է անում ավելի լավ է երկարածել մի մեծ արվեստագետի բեմական ստեղծագործության կյանը վերարտադրել նրան կասարելաղես, ֆան ինքնուրույն լինելու մղումից աղափանել կասկածելի հաջողության: Մեզ համար անընդունելի մի բան, որ կարելի է վիճարկել, սակայն միջեւ անկարելի է: Գուցե սա արվեստագետին նախասելու հիմք տար, եթե դրա մեջ ուրիշ, խորային արժեքներ չիայտածվին: Ինչ խոսք, ազդեցությունն ակնբախ էր, սակայն հենց իրենի խաղընկերները նկատում էին, որ խաղից խաղ փոխակերպում էր աղում դերասանը:

նում, Մայր թասրոնի հրաւալի Վաղար Կաղարեյանի Եզոդոսին... Չուր չէր, որ այս Եզոդոսն իր հերոսական-տոման-սիկական ոճաբանությամբ լուկվում էր բեմադրության կառույցից, որն ավելի ժամանակակից դրամա էր: Ոչ մի տարակույս. Կարագյոզյանի Եզոդոսը լեցուն է, զեղազիտուն ու հուզականորեն, ավարտուն այնքան, որ կարողանում է բեմադրության ժանրային նմարը թեւել հոգուտ իրեն, հազեցնել զաղափարական այն բովանդակությամբ, որի համար գրվել ու այսօր էլ բեմադրվել է լուկեսը:

Արվեստագետը կարող է հարյուրավոր անձնավորումներ ունենալ, սակայն տաս էրը կողանան նա զուտագործողը, թե հավաստ հանգամանակը: Առավել էրը նա դերասանական թեմայի ամբողջացումը: Այստեղ է, որ խաչվում ու բեկվում է ոչ միայն մինչեւ այդ ունեցած կուսակույցը, այլեւ մարդու եւ արվեստագետի համար հոգեմտավոր այն ամենը, որ հարաբերում են հավերժ ու հանուր մարդկային բարոյականի հանգույցներին: Այստիսին էր Մայիսի համար Դոն Բիոնսը:

— Ծնվել էր Սուխուսուցի Երզնի Գու-միսա գյուղում՝ տնիկը համեմատաբար Գրիգորի ընտանիքում: Համեմատաբար թուրից փախելով եկել ու աղաստանել էին Սեւ ծովի ափին, հող մակել, տուն շինել ու խաղաղ աղում էին արխազների հետ: Հետո Մայիսը ամբողջ կյանում առիթը բաց չի թողնի հիւսելու Մարտիրոս լուստին համեմատնու խաղաղ ու բարի, համառ ու խելացի բնությունը: Ինն էլ հարազատ էր նախնիներին, լուսյծառ էր, բարի, անկեղծ ու կարելից: Շիտակության համար տեղկոմ կարգեցին եւ նույնիսկ կոչեցին «թասրոնի Մայիսարով»: Բեմական է, նա չէր կարող անտարբեր մնալ թասրոնական ինտրիգներին, խորք բարեբերին, միջամտում էր, երբեմն բախումն այնքան սուր

նում, Մայր թասրոնի հրաւալի Վաղար Կաղարեյանի Եզոդոսին... Չուր չէր, որ այս Եզոդոսն իր հերոսական-տոման-սիկական ոճաբանությամբ լուկվում էր բեմադրության կառույցից, որն ավելի ժամանակակից դրամա էր: Ոչ մի տարակույս. Կարագյոզյանի Եզոդոսը լեցուն է, զեղազիտուն ու հուզականորեն, ավարտուն այնքան, որ կարողանում է բեմադրության ժանրային նմարը թեւել հոգուտ իրեն, հազեցնել զաղափարական այն բովանդակությամբ, որի համար գրվել ու այսօր էլ բեմադրվել է լուկեսը:

Աստ երեք տասնամյակ նա եղավ այդ թասրոնի սիրված, ծանրակեիո արտասուրից, որ ճանաչված էր տաս տարեկան կերպարներում, հիւսեն եւս միայն մի ֆանիսին: Գեւորգ («Իմ սիրելի ժողով»), Տրանի («Անտան կնոջ սանձահարումը»), Թանթուլյան («Շողիկների աշխարհում»), Ֆրեկիս («Դախանջվում է սախոս») եւ այլն, որոնք ամբողջական են կերպարի ներքին ու արտաին գծանկարի առումով: Ես առանձնացնում եմ սոցիալական բովանդակության ու զեղարվեստական մարմնավորման իմաստով Չոնաթան Փիլիմին Բ. Բեխիսի «Երեք գրոտանոց օղեր»-ից Բեխիսյան «տարման» թասրոնի լուկեցիկայով իրարամեծ, չափազանց բարդ, որի բարդությունը երկասված թեւեռային կողմերի միասնությամբ էր լուսյծառ անվորված եւ դարգաղես ծախողման վեմ կարող էր լինել դերասանի համար: Փիլիմինը գրեթե ամբողջ լուսումնի առանցքն է, երգերով ու լուսային դիվերտիմենտով տեխնիկաղես դժվարին նկարագիր, որ արտասուր կերեց հրաւալի լուսի-ղանելով թե նա ժանրային լուսահանությունը եւ թե հոգեբանական փոխակերպությունների, զեղարվեստական համոզությունը մեծ էկրանի արտասուր անձնավորումները (Դինջ Արեն, Փանոս, Ավդո եւ այլն) հայտնի են, հաճախակի դիտվում են. ես ուզում եմ առանձնացնել փոքր էկրանի նա ոչ տաս, սակայն նշանակալի դերակասարումներից մեկը, ուսուցիչը Ֆր. Դյուրենմաթի «Շեր իկնոջ այցը» էկրանավորումից: Քստիան մի-լիննասիրուհու լուսանկարով զավառական ֆաղափ նշանավորները մահվան են դասադարսում էլին, նա լուս է անձնաստան լինի, ու-

Արվեստագետը կարող է հարյուրավոր անձնավորումներ ունենալ, սակայն տաս էրը կողանան նա զուտագործողը, թե հավաստ հանգամանակը: Առավել էրը նա դերասանական թեմայի ամբողջացումը: Այստեղ է, որ խաչվում ու բեկվում է ոչ միայն մինչեւ այդ ունեցած կուսակույցը, այլեւ մարդու եւ արվեստագետի համար հոգեմտավոր այն ամենը, որ հարաբերում են հավերժ ու հանուր մարդկային բարոյականի հանգույցներին: Այստիսին էր Մայիսի համար Դոն Բիոնսը:

Ավելով ընդօրինակումից, հետ ամեն ինչ այնքան հարազատ դարձրեց, անցկացրեց սեփական «տի» միջով, որ խաղարկման ընթացքը օրգանական աղումի, զգացումի արտասուրման իրողություն դարձավ: Դեմի կերպարը տանող ուղիները միանաւանակ չեն, նա շափողները երբեմն այնտիսի բավիղներով են լուսված լինում, որ լուսաբանչյուրն իրենն է ուզում զսնել: Ընդօրինակումը մի տեսակ բանալի, մեկ ներկի լուս բան էր Մայիսի համար եւ հասկանալի էր դառնում այս լուսարգայում նաեւ արվեստագետի մարդկային աներեւակալելի համեսության հանգամանակով: Ազդեցության ընդօրինակման օրինակներ ինչ չեն հանդիպում, բայց ո՛վ էր դա հայտարարելու լուսությունն ունենում եւ կամ զոհ թերում իր եւր: Գուցե սա՛ էլ նախնիներից ժառանգած աշխարհընկալման ու հայեցումի կերպ էր, որ, կրկնում եմ, կա-

Արվեստագետը կարող է հարյուրավոր անձնավորումներ ունենալ, սակայն տաս էրը կողանան նա զուտագործողը, թե հավաստ հանգամանակը: Առավել էրը նա դերասանական թեմայի ամբողջացումը: Այստեղ է, որ խաչվում ու բեկվում է ոչ միայն մինչեւ այդ ունեցած կուսակույցը, այլեւ մարդու եւ արվեստագետի համար հոգեմտավոր այն ամենը, որ հարաբերում են հավերժ ու հանուր մարդկային բարոյականի հանգույցներին: Այստիսին էր Մայիսի համար Դոն Բիոնսը:

Արվեստագետը կարող է հարյուրավոր անձնավորումներ ունենալ, սակայն տաս էրը կողանան նա զուտագործողը, թե հավաստ հանգամանակը: Առավել էրը նա դերասանական թեմայի ամբողջացումը: Այստեղ է, որ խաչվում ու բեկվում է ոչ միայն մինչեւ այդ ունեցած կուսակույցը, այլեւ մարդու եւ արվեստագետի համար հոգեմտավոր այն ամենը, որ հարաբերում են հավերժ ու հանուր մարդկային բարոյականի հանգույցներին: Այստիսին էր Մայիսի համար Դոն Բիոնսը:

ԲԱԾՎԱՍՏՐ

Ո՞ր է բոլորից ուժեղը

Արվյան Բաղդասարյանի մանկապատանեկան կենտրոնի դասիկները անցկացվեց բազմամարտի (արձույթ-լինգ) Հայաստանի հերթական առաջնությունը: Վերջին օրը անցավ մեր մարզիկները զգալի հաջողությունների են հասել միջազգային մրցումներում: Մասնավորապես, նրան բաց բարձր արդյունքների ցույց սվեցին անցյալ տարի Կահիրեում անցկացված աշխարհի առաջնությունում:

Հասկանալի է այն հետաքրքրությունը, որով ստացվում էր հանրապետական առաջնությունը: Մրցումներին մասնակցեցին Հայաստանի տարբեր մարզերի, Լեռնային Ղարաբաղի 132 բազմամարտիկներ: Առավել հաջող հանդես եկան Կոսայի, Շիրակի, Լոռու մարզերի, Երևանի ներկայացուցիչները: Ըստ Կոսայի կարգերի հաղթեցին երեք հանրապետական չեմպիոններ դարձան հետևյալ մարզիկներ ծախ ծեփի մրցումներում-50

կգ Արման Խաչատրյան (Շիրակ մարզ), 60 կգ Արման Փիրոյան (Արմավիրի մարզ), 70 կգ Գրիգոր Պողոսյան (Կոսայի մարզ), 80 կգ Կարեն Գեորգյան (Արմավիրի մարզ), 90 կգ Արմեն Հովհաննիսյան (Լոռու մարզ), 100 կգ Արկաղի Բրողինով (Երևան), 100 կգ-ից բարձր Արսեն Գաբրիելյան (Երևան), աջ ծեփի մրցումներում-55 կգ Արման Փիրոյան (Արմավիրի մարզ), 60 կգ Վազգեն Սողոմյան (Երևան), 65 կգ Փայլակ Մանուկյան (Երևան), 70 կգ Արման Թադևոսյան (Կոսայի մարզ), 75 կգ Ռոբերտ Մարտիրոսյան (Երևան), 80 կգ Արման Խաչատրյան (Կոսայի մարզ), 90 կգ Կարապետ Աղաջանյան (Երևան), 100 կգ Գուրգեն Հարությունյան (Երևան), 100 կգ-ից բարձր Արսեն Գաբրիելյան (Երևան):

Եթե, որ երեք օր տևած առաջնությունը անցավ բարձր մակարդակով: Դրանում մեծ է մարզածեփի հանրապետական ֆեդերացիայի

ճախագահ Ալեն Սարգսյանի եւ առաջնության կազմակերպիչ ճախագահ, Արվյանի Բաղդասարյանի մարզական բաժնի, «Սեւան» ընկերության Կոսայի մարզային խորհրդի ճախագահ Սուրեն Պապանի դերը: Ավելացնենք նաեւ, որ առաջնության հովանավորներ էր գործարար, մարզածեփի աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոն, միջազգային կարգի սպորտի վարդապետ, հանրապետական ֆեդերացիայի տրասպարանտ ճախագահ Գագիկ Ծառուկյանը:

Մեր բազմամարտիկներին նոր մրցումներ են ստացվում: Մայիսի կեսերին Կոսայի մարզի Առինջ ավանում կանցկացվի ավանդական դարձած «Կոսայի դյուցազն» անվանումով մրցաշարը: Հունիսին Բուդապեշտում տեղի կունենա Եվրոպայի մեծահասակների եւ տասնինների առաջնությունը, իսկ առնանը Վլադիկավկազում կանցկացվի աշխարհի առաջնությունը:

Բազմամարտի հաղթողները

Ավարտվեցին մարմնամարզական բազմամարտի Երևանի տարածաշրջանի եւ կանանց հերթական առաջնությունները: Մրցումներին մասնակցեցին շուրջ 60 մարզիկ-մարզուհիներ:

Տղամարտի մրցումները կազմակերպեցին Ալբերտ Ազարյանի ղեկավարած մարմնամարզության մարզադպրոցում: Բացարձակ չեմպիոն դարձավ Հարություն Մեղիկյանը (մարզիչ՝ Սոս Սարգսյան): Հարությունը վեց մրցածեփի զուգարում վասակեց 52,9 միավոր: Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան համադասասխանաբար Մերգի Ռակայանը (51,9 միավոր) եւ Գեորգ Դեւոնյանը (49,94):

Առաջնությունում հաջողակ անցկացվեց երեք կարգային խմբերում: Առաջին կարգի մրցումներում հաղթող ծանաչվեց Մերգի Ռակայանը: Նա կարողացավ առաջ անցնել Հարություն Մեղիկյանից:

Երկրորդ կարգայինների մրցումներն ընթացք կամավոր եւ դարձադիր ծագեցրեց: Առաջինում հաղթեց Մարգի Հովակիմյանը, երկրորդում՝ Էդգար Դիմախյանը:

Երրորդ կարգայինների միջեւ հաղթող դարձավ Մարգիս Լալայանը:

Աղջիկներն իրենց հարաբերությունները դրսևեցին Հրանտ Շահինյանի անվան մարզադպրոցում:

Երեանի բացարձակ չեմպիոնուհու կոչումը նվաճեց Անի Աղաբալյանը (մարզիչ՝ Անճելա Դավիդյան), որը չորս մրցածեփում հավաքեց 33,631 միավոր: Նրանից զգալիորեն ետ մնա-

Գին մրցանակակիրներ Մարիսե Հայրապետյանը եւ Աննա Եղյանը: Անի Աղաբալյանը հաղթեց եւս մեկ խմբում՝ սպորտի վարժարանի թեկնածուների մրցումներում: Մյուս խմբերում մայրաքաղաքի չեմպիոնուհիներ դարձան հետևյալ մարմնամարզուհիները, առաջին կարգայինը՝ Մարիսե Աղաբալյանը, երկրորդ կարգայիններ Աննա Ամիրյան, երրորդ կարգայիններ Սիրանուց Այրումյան, իսկ տասնական առաջին կարգում հաղթեց Սելինե Օհանյանը:

Սուտեր Մարիոյի սուտեր գուլը

Որոշվեցին Եվրոպական երկրների Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ խաղի մասնակիցները: Դրանք են «Բավարիան» եւ «Մանչեսթր Յունայթեդը», որոնք մայիսի 26-ին Բարսելոնի «Նոու Կամպ» մարզադաշտում կվիճարկեն տրոֆեյը:

«Բավարիա» (Գերմանիա) «Դինամո» (Ուկրաինա)՝ 1-0: Երկու շաբաթ առաջ Կիևում անցկացված խաղի հաշիվը (3-3) ուկրաինացիներին մղում էր դեպի միայն հաղթանակի համար: Եվ Սյուրինենի «Օլիմպիա»-ն ունեցավ մրցամասն սկսվեց նրանց գոհներով: Դինամոյականները զույգ խփելու հնարավորություններ ունեցան (Նեբեն հասկառոյտ այն դեպքում, երբ Վլադիմիր Բելկեյը մեն-մենակ հայտնվեց դարձախաղի առջև): Սակայն ամեն անգամ վստահ չեղողներն էր գերմանացիների դարձախաղի Օլիվեր Կանը: «Բավարիայի» ֆուտբոլիստներն աստիճանաբար հավասարեցրին խաղը, ապա եւ սկսեցին թելադրել իրենց կամը: Եվ այստեղ գլխավոր դերակատարությունը ստանձնեց Մարիո Բապտիստանը կամ ինչո՞ւմ նրան հաճախ անվանում են Սուտեր Մարիոն: Կիևում անցկացված առաջին խաղում նա հանդես չէր ելել եւ

Ցեցում են «Բավարիայի» ֆուտբոլիստները:

այստեղ կարծես թե գործում էր կրկնադարձված եռանդով: Բապտիստանը եւ թիմի գոհների կազմակերպիչը, իսկ 35-րդ րոպեին բացառիկ գեղեցկության գուլ խփեց: Նա աչք եզրում հեծությամբ անցավ կիսադաշտի տրոֆեյի, մի փոքր շարժվեց դեպի կենտրոն եւ շեշտակի հարվածով գնդակն ուղարկեց մրցակից դարձախաղ: Այս գուլը միակը եղավ, թեեւ հեծազգային կողմերը մեկնեցին դարձախաղ գրավելու մի շարք հնարավորություններ ունեցան:

«Յուվենտուս» (Իտալիա) «Մանչեսթր Յունայթեդ» (Անգլիա)՝ 2-3: Այս խաղն իր սկիզբով ու ավարտով լիք էր անսովորական իրադրություններով: Հանդիպման սկզբում անսովորական իրադրություններով հարձակվող Ֆիլիպո Ինճազին երկու անգամ գրավեց մրցակից դարձախաղ: Նախ 6-րդ րոպեին, ստանալով Չիչե-րին Չիլոյանի փոխանցումը, Ինճազին բացեց հաշիվը, ապա, 5 րոպե անց, նա հարվածից հետո գնդակը դիտավ «Մանչեսթրի» դարձախաղի ուղի եւ դարձախաղի Պեթեր Շմեյխելի գլխի վրայով հայտնվեց ջանքում: Սակայն առաջ հաջողությունը վաս ծառայություն մատուցեց իտալացիներին: Մտածելով, թե խնդիրն արդեն կատարել են, նրանք թուլացրին իրենց խաղի թափը: Դրանից օգտվեցին «Մանչեսթրի» խաղացողները, որոնք իրար հետեւից գոլային վստահավոր տախեր ստեղծեցին: 24-րդ րոպեին դաշտի տեղի դարձախաղն անհավասարակ էր հարվածի խաղարկումից հետո նրանք կրճատեցին հաշիվը: Թիմի ավագ Ռոյ Կինը, որը միացել էր գոհին, առաջ անցավ իտալացի երեք դարձախաղներից եւ գլխի հարվածով գնդակն ուղարկեց դարձախաղ: Այստեղ սխալ խաղաց նաեւ դարձախաղի Անդրեյ Պետրուցին: «Յուվենտուսի» խաղը մի տեսակ կազմալուծվեց: 34-րդ րոպեին աչք եզրով գոհող անգլիացի Էնդի Քոուլը գնդակը փոխանցեց կենտրոնում զսնվող Դուայթ Յորկին, եւ վերջինս հսկային հարված տարեց: Հանդիպման երկրորդ խաղակեսում եւս «Մանչեսթրի» ֆուտբոլիստները թելադրում էին իրենց կամը: Խաղավարժից մի քանի րոպե առաջ «կարմիր դեմքեր» նոր հաջողության հասան: Ստանալով դարձախաղի Շմեյխելի փոխանցումը Յորկը սլացավ դեպի թուրինգների դարձախաղ, ռուգանային հրաշարակում Պետրուցին վայր գցեց նրան, քայց գնդակն անցավ Քոուլին, որն էլ վերջակես դրեց 2-3:

ԹԵՆԻՍ

Անակեկալներ մեկնարկում

Մոսկե Կառլոյում անցկացվում է «Մերսեդես սուտեր-9» Եվրոպական մրցաշարը, որի մրցանակային հիմնադրամը բավականին բարձր է՝ 2 մլն 200 հազար դոլար:

Մրցումների սկիզբը հարուստ է անակեկալներով: Պայմարից դուրս են մնացել այնպիսի ուժեղ թենիսիստներ, ինչպիսիք են Եվգենի Կաֆելնիկովը (Ռուսաստան), Թիմ Հենմանը (Անգլիա): Կաֆելնիկովը, որն աշխարհի թիվ մեկ թենիսիստն է, իսկ հաջողության դեպքում կարող էր նաեւ գլխավորել դասակարգման ցուցակը, իր առաջին իսկ խաղում դարձախաղում կրեց խորվաթ Իվան Լյուբիչիչից, որը համաժառանգային դասակարգման ցուցակում միայն 196-րդն է: Ընդ որում, դայմարը բաց կարճ տեւեց՝ ընդամենը 38 րոպե եւ ավարտվեց 6-1, 6-2 հաշվով: Եթե, որ մինչ այդ Լյուբիչիչը դարձախաղում էր մասնակցում նաեւ ուկրաինացի Անդրեյ Մեդվեդեւին: Թիմ Հենմանը համառ դայմարում զիջեց մեկ այլ երիտասարդ թենիսիստի՝ քաղցիացի Ջեյմսոնի Միլիպեթին (7-6, 4-6, 5-7):

Իրենց մրցամարտերը Կաֆելնիչիչի Մարտին Ռիտը (նա դարձախաղում մասնակցում էր Անդրեյ Պավելին 0-6, 6-4, 7-6), ավստրիացի Թոմաս Մուսթերը (հաղթեց է Եվգենի Թոմաս Յուհանսոնին 6-3, 6-4): Հաջողության հասավ Յուհանսոնի հայրենակից Թոմաս Էնկվիստը, որը հաղթեց սլովակ Դոմինիկ Հրբասին: Պայմարը մրցա-

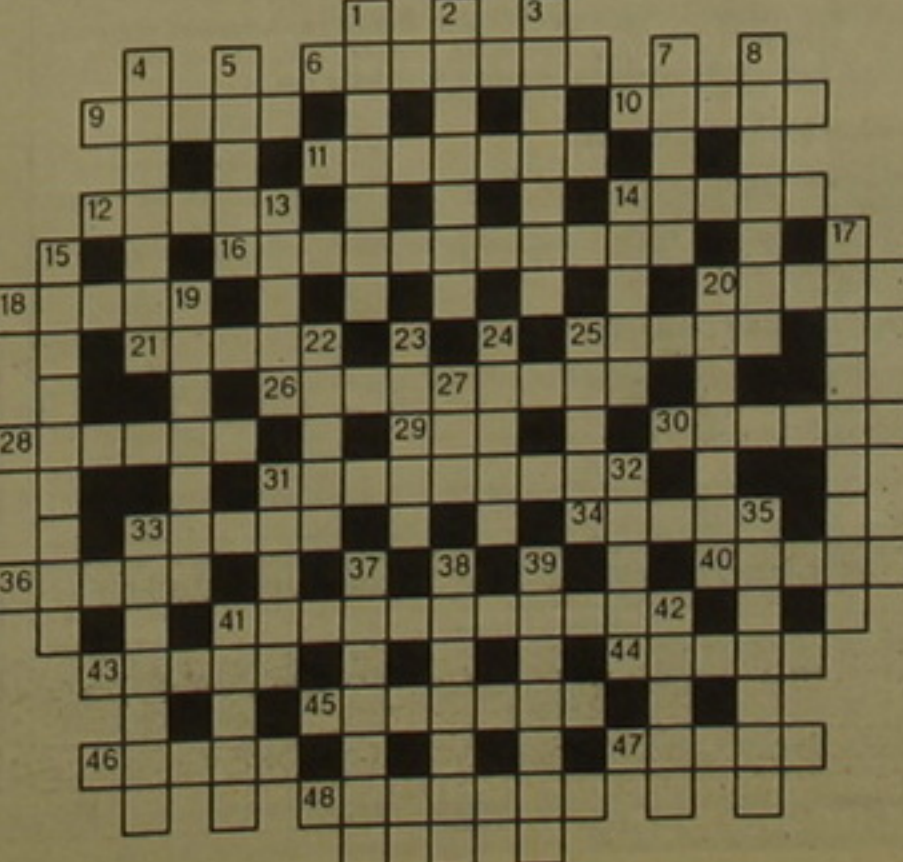

Մոսկեի համար Կառլոյում են նաեւ խաղանակներ Ֆելիս Մանսիլյան, Ջրանսիկո Կալվեզ, Ալբերտ Կոստան:

...Այս օրերին մեկ այլ մրցաշար է անցկացվում ամերիկյան Օռանդո քաղաքում: Այստեղ հայ թենիսիստ Մարգի Սարգսյանը, որը համաժառանգային դասակարգման վերջին ցուցակում 83-րդն է, առաջին օրը անցավ հաղթեց ամերիկացի ժամ-Միչել Գեմբելին, սակայն իր երկրորդ հանդիպումը տարավ սվեց օրումնացի մարզիկին:

Նախորդ համարում տղազրված խաչքառի տրասպարանները

- Ուղղահայաց:
1. Ալիխանյան: 2. Թորոս: 3. Սեփան: 4. Բրեսան: 5. Արմա: 6. Մահեստյան: 9. Ամերիկա: 13. Փարաջանով: 14. Աղաջանյան: 16. Ամրահակ: 17. Բարոյան: 22. Իսահակյան: 23. Լոմբարդ: 24. Յարճանյան: 28. Պարոյ: 29. Վազարի: 30. Դանթե: 32. Վրացի:
- Հորիզոնական
7. Կլեոպատրա: 8. Մարգարյան: 10. Գիսուր: 11. Կասա: 12. Բարսեղյան: 15. Բյուրա: 18. Եղբայր: 19. Բժեկյան: 20. Կոչոյան: 21. Մորգանի: 25. Սարոյան: 26. Բայրոն: 27. Վաղար: 31. Թախաջյան: 33. «Տկզար»: 34. Օրան: 35. Սանթաչյան: 36. Հերբերտյան:

- Ուղղահայաց
1. Ուսու գրող, Լորբեյան մրցանակի դափնեկիր: 2. Ուսու հույակավոր քնախույզ, օուսական ֆիզիոլոգիական դորոցի հիմնադիր: 3. Եվրոպական ժողովուրդներից մեկի լեզուն: 4. Երգեցիկ քաչուն: 5. Թանկարժեք փայլ: 7. Մեղանի խաղ: 8. Ազգային ժողովի միջին սկզբում կատարվող գործողություն: 13. Վեճ, ընդհարում, կոնֆլիկտ: 14. Երկամյա քաչ, որի կոնից խավ են ստանում: 15. Ակցիոնային: 17. Զինադաստիակ գործող քանակ կանչելը: 19. Թույլ: 20. Բարդ քառի քաղաղիչներն իրար միացնող ծայրավոր: 22. Դժուրակամ: 23. Ֆրանսիացի աշխարհային դերասան: 24. Հանգստավայր Սեւ ծովի ափին: 25. Տխրություն, որ մարդ զգում է մեկից հետո լինելու դաշտում: 27. Ամերիկացի քաղաքի քաղաք, կատանսահա: 31. Ռեյտ օրյեկս հսկող: 32. Հավի Էգ ճուս: 33. Պասվի զգացում մեկի նկատմամբ: 35. Կառավարության անդամ: 37. Տառի վերեւից դրող ստորակեսի նման նշան: 38. Ջրի կերակուրի մեջ զգվող քիմիկան կամ ծավար: 39. Ուսու հույակավոր ըմբի, աշխարհի բազմակի չեմպիոն: 41. Միտաններ կատարող մարդ: 42. Կահույի տարազ:

- Հորիզոնական
6. Անգլիական ոսկե մանրագրամ: 9. Պետություն Ասիայում: 10. Սոճազի ծառ: 11. Ամեն ինչ մտայն. վաս զույներով թեւող մարդ: 12. Երկարությամբ երկրորդ զեք Եվրոպայում: 14. Զաղալ Դաւաային Կիլիկիայում: 16. Գործող անձ Ա. Գրիբոյեդովի «Խելիցի տրասպարան» կատակերգությունում: 18. Ոչ լափածո ստեղծագործություն: 20. Երգիծանք: 21. Ուսական տեսողային երգուհի, սասղ: 25. Մեծ մատուռ, որի վրա ծախարակով թել են մանում: 26. Հայ անվանի տրասպարան: 28. Վանք Արցախում: 29. Խմորագույն մեկ հացի համար: 30. Շախմատի խաղալար: 31. Գործող անձ Մ. Գորկու «Թեւաթիմեր»-ում: 33. Տարի: 34. Լոյի կառուցած նավը: 36. Հայկական ֆուտբոլային ակումբ: 40. Թուրքական, ճողան: 41. Հին եգիպտական Դոնոս աստու հունական անվանումը: 43. Լաթիական այբուբենի սասղ: 44. Պետող: 45. Կարճաձեւ: 46. Բացասական լիցով իոն: 47. Այլ Գրիբոյեդովի: 48. Հայաստանի առաջին մայրաքաղաքը:

ՀԱՅ-ՈՒՆԱԿԱՆ

Միացյալ հերթադասարանային առաջին գործարարությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Այսօր 22-ին հանրապետության հակաօդային դաշտային զորավարության գործարարական միացյալ հերթադասարանային առաջին գործարարությունը...

փոխնախարար, գլխավոր տղայակույսի ղեկավար Միխայիլ Գրիգորյանը, զորավարության անցավ հաջող Կրասնի սարածից 33 օդային սահմանը «խախտած» ինժեները...

ՀԱՄԱՌԱՑ

Թուրքիան և Իրանը PKK-ի դեմ դաշնակցություն համաձայնագիր ստորագրեցին

ԱՆԿԱՐԱ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Անկարան և Թեհրանը ստորագրել են Բողոքական աշխատակազմի կուսակցության դեմ դաշնակցության համաձայնագիր...

Իրանն առաջարկել է ԱՄՆ-ից տուժած երկրների հանդիմանում

ՈՒՍՏԱՆ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Համաձայն գործողությունների փոխկապակցման նպատակով Իրանն առաջարկել է անցկացնել այն երկրների հանդիմանում, որոնք հարձակման են ենթարկվել ԱՄՆ-ի կողմից...

Պակիստանի իշխանությունները կարգադրել են կալանել Բենազիր Բհուտոյին

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 22 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԻԱ-ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ: Պակիստանի իշխանությունները կարգադրել են անմիջապես ձերբակալել խոշոր ընդդիմադիր Պակիստանի Ժողովրդական կուսակցության (ՊԺԿ) նախագահ Բենազիր Բհուտոյին...

ՄՐՇԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱԳՔԱՆ ՀԱԲԱԹՈՐՅԱ ԼԿԳ-ՈՒՄ Փորձե՛ք լուծել եւ արժեքավոր մրցանակը Ձերն է

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ UMCOR Միավորված մեթոդիստների օգնության կոմիտեի (UMCOR) և Լենդ...

Table with 5 columns: Ծրագրի անվանումը, Վարկի առավելագույն չափը, Վարկի առավելագույն ժամկետը, Տարեկան տոկոսադրույթը, Վարկի սրամադրման ժամկետը

Վարկային դիմումի ձեռքը կհամադրվեն UMCOR-ի գրասենյակից միայն երկուսրորդի և ուրբաթ օրերին, ժամը 9:00-ից մինչև 17:00: ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ ԿԵՆՏՐՈՆԻԿԱՆ ՄԻՆՉԵՎ ՄԱՅԻՍԻ 31-Ը

BULVINOS | Bulvinos Chemicals LLC JOB OPENING! Following positions are available now. Prospective candidates can apply with their CV-s, photograph and 2 references to Tekeyan Centre from Monday 26/4 to Wednesday 28/4 - afternoon, 4-6 pm. Tel: 480201, 480171

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է եռաօրյա փորձիկ աշակերտական ծրագրի մասին (առանց ներքին հարցազրույցի) Զանգահարել 58-33-26, ժամը 18:00-23:00

ՀԵՌՈՒՄՏԱՆՈՐԱԳՐԵՐ 23 ապրիլ 9:00 Հայրուր 9:20 Բարի լույս, Հայաստան 10:20 Հեռուստատեսության «Մոխրոց» 11:15 «Հենց այնպես» 11:30 Գ/Ֆ «Ոսկու ծառ» 13:00 Հայրուր 13:15 Միասին («Մի») 17:00 Հայրուր 17:20 «3-րդ ալի» մանկական սրահ 17:40 Մանկական սերիալ «Ունյի մանի ֆեստ» (վերջին սերիալ) 18:10 Հեռուստատեսության «Մոխրոց» 19:05 Առողջություն 19:20 Մայրամուտ 20:00 Լեզվաբանություն 20:15 «3-րդ ալի» 21:00 Հայրուր 21:30 1 լուր 21:40 Հեռուստատեսության 21:45 Դեմքեր 22:20 Գ/Ֆ «Ինչու է արմուկը գեղ» 00:00 Հայրուր

09:00 Տոմար 11:00 Գ/Ֆ «Կարմիր ու սև» (5րդ մաս) 19:00 Մուլտեր 19:30 Աուրիանդակ 19:50 Ընթացիկ ֆիլմ «Եվրոների ազգ» (ֆանտաստիկ) 21:30 Աուրիանդակ 22:00 Օլյաի օրագիրը 22:15 Կամ... կամ (կրկնություն) 23:05 Roch & pack - 2 23:30 Աուրիանդակ 00:00 Անդորր 00:05 Արթուր Էլբակյանի «Ուրբաթ գիշերը թողնում է ինչ-որ բան» հեղինակային ծրագիր 02:30 Աուրիանդակ

7:00 Բարի առավոտ 10:00 Նորություններ 10:15 Սերիալ «Հանուն սիրո» 11:30-15:45 Քիզնես TV 16:00 Նորություններ 16:15 Սերիալ «Տիգրանյան ընտանիք» 16:50 Ֆիլմ «Ինչպե՞ս» «Ոսկե սագը» 18:00 Սերիալ «Հանուն սիրո» 19:00 Նորություններ 19:15 Ձեռքբերված շուք 19:45 Նվազի, հարմոն սիրելի 20:15 Առողջություն 20:45 Հրաշքերի դաս 21:45 Բարի գիշեր, երեխաներ 22:00 ժամանակ 22:45 Գ/Ֆ «Պատանիների փողոցի դասը» (ընթ. Ա. Ֆայնգոլց, դերերում Գ. Կորոլյով, Ս. Սյունյան, Կ. Գրիգորյան) 00:20 Կանաչի դասընթացներ 00:50 Շաբաթվա թեման 01:10 Գ/Ֆ «Բուժ» (դերերում Ս. Սարգսյան, Բ. Ֆոստ)

8:00-10:45 Բարի լույս, Ուսուսան 8:20 Բոլորի օրերին 8:45 Հեռուստատեսության «Հաղորդումների ծրագիր» 9:15 Հազար երեք օր 10:15 Հերթադասարանային ժամանակ 10:45 Հեռուստատեսության 11:00 Աղբյուրների փոստով 11:10 Սերիալ «Միջոց» 12:00, 15:00, 18:00, 21:00, 02:00 Լուրեր 12:30 Սերիալ «Մուր ջուրիկների գաղտնիքներ» 13:30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին 14:30 Խանութ բազմոցի վրա 15:30 Սերիալ երեխաների համար «Հրաշքեր» 16:20 Սերիալ «Հարուստներն ու ճանաչվածները» 17:10 Հոմեոպատիա և առողջություն 17:15 Երաժշտություն, երաժշտություն... 17:25 Սերիալ «Առաջին համընթաց» 18:30 Առաջին 19:00 Օլեգ Յանկովսկին, Ալեքսանդր Չքրուելը և Ելենա Մաֆոնովան «Խուզարկում» ֆիլմում 20:25 Սերիալ «Միսր Բին սե օդը-4» 21:40 Մանրամասներ 21:55 Երաժշտական ռիթմ-Նոր սերունդ 23:30 Վաղիմիր Լարոնկի 100 ամյակին. Ձերնի Սյունյանը և Սելանի Գրիգորյանը «Լույս» ֆիլմում (ԱՄՆ)

ԵՊՀ Աստվածաբանության ֆակուլտետի ուսանողները և դասախոսական կազմը վճարած են դոկտոր, ոլորձետուր ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆ ԽՈՒՂԱՎԵՐԴՅԱՆԻ մահվան կապակցությամբ և իրենց խորին ջանքերով հավանություն են հայտնում նրա ընթացիկին ու հարազատներին: